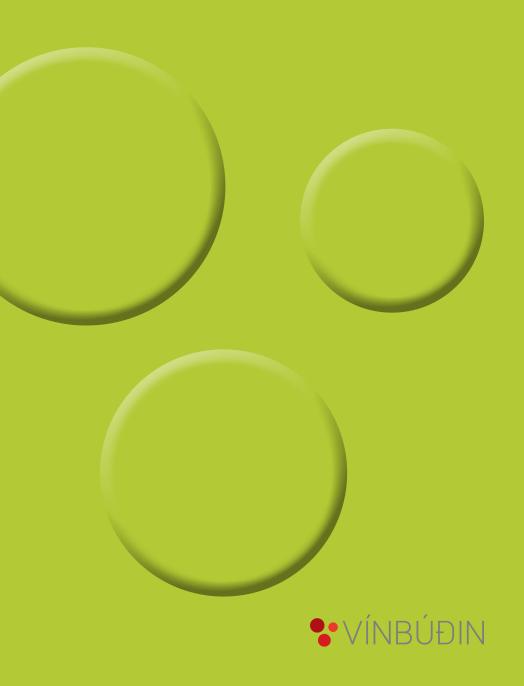
ÁRSSKÝRSLA ÁTVR 2011

Afengis- og tóbaksverslun ríkisins www.vinbudin.is Hönnun og uppsetning: ENNEMM Ljósmyndir: Vigfús Birgisson, Shutterstock o Prentun: Svansprent

EFNISYFIRLIT

Frá forstjóra	5
Heildarstefna	9
Framkvæmdaráð	10
Skipurit	11
Framúrskarandi þjónusta	12
Mannauður	14
Samfélagsleg ábyrgð	16
Rekstur	19
Markmið og árangur	21
Vínbúðir ársins	22
Umhverfismál	24
Ársreikningur 2011	26
Skýrsla og áritun forstjóra	27
Áritun endurskoðenda	28
Rekstrarreikningur árið 2011	29
Efnahagsreikningur 31. desember 2011	30
Sjóðstreymi árið 2011	31
Skýringar	32
Sundurliðanir	36

VINBUDIN.IS

90.000
HEIMSÓKNIR Í DESEMBER
2.900 HEIMSÓKNIR Á DAG AÐ MEÐALTALI Í DES 2011

SALA Á BJÓR:

74%
INNLENDUR
26%
INNFLUTTUR

18,4 MILLJÓNIR LÍTRA AF ÁFENGI SELDUST ÁRIÐ 2011 21,4 MILLJARÐAR KR. HEILDARVELTA ÁRSINS 2011

4 2 MILLJÓNIR AFGREIÐSLNA Í VÍNBÚÐUNUM ÁRIÐ 2011

228.000
EINSTAKLINGAR YFIR ÁFENGISKAUPAALDRI

18

AFGREIÐSLUR Á EINSTAKLING AÐ MEÐALTALI Á ÁRI

7500 UMHVERFISVÆNIR PLASTPOKAR SELDIR 88,74%
HLUTFALL VINDLINGA AF SELDUM TÓBAKSVÖRUM

FRÁ FORSTJÓRA

Á árinu var ný áfengisstefna stjórnvalda sett. Þar er ÁTVR ætlað veigamikið hlutverk og er verslunin þungamiðja í áfengisstefnunni. Ný lög um verslun ríkisins með áfengi og tóbak tóku einnig gildi og reglugerðir sem snerta rekstur ÁTVR voru uppfærðar í takt við nýju lögin. Í nýju lögunum er hlutverk ÁTVR skýrt og sérstök áhersla er nú lögð á að verslunin hafi samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi í starfseminni. Segja má að við þessar breytingar hafi starfsumhverfi ÁTVR tekið algerum stakkaskiptum. Hér á eftir verður gerð nánari grein fyrir nýju áfengisstefnunni og meginþáttum breytinganna.

Ný áfengisstefna stjórnvalda

Ný áfengisstefna fyrir Ísland var sett um mitt ár 2011. Inntak stefnunnar er að lágmarka skaðlega neyslu áfengis. Á það bæði við heilsufarslegan og félagslegan skaða í samfélaginu. Sérstaklega er stefnt að því að vernda börn og unglinga gegn áfengi og markaðssetningu þess. Grunnstoðir áfengisstefnunnar eru starfræksla einkasölu ríkisins á áfengi, háir áfengisskattar og bann við áfengisauglýsingum og markaðsstarfsemi tengdri áfengi.

Aðalmarkmið áfengisstefnunnar eru:

Stýring neyslu:

- · Draga úr heildarneyslu (stýra og hafa hemil á heildarneyslu).
- · Draga úr óheppilegu neyslumynstri.
- · Leyfa ekki óæskilegar vörur.

Verndun ungs fólks:

- · Leyfa ekki sölu á vörum sem eru markaðssettar fyrir ungt fólk.
- · Seinka fyrstu kynnum unglinga af áfengi.
- · Draga úr áfengisneyslu aldurshópsins 18-20 ára.
- · Vernda ungt fólk, börn og ófædd börn.

Bann við auglýsingum og markaðstengdri starfsemi:

- · Bann við auglýsingum.
- $\cdot$ Leyfa ekki sölu á vörum sem fallnar eru til þess að blekkja neytendur.
- · Berjast gegn ólöglegri sölu á áfengi.
- · Markaðstengd starfsemi til að auka sölu á áfengi ekki leyfð.

Heilsugæsla, forvarnir og skaðsemi:

- · Minnka ölvunarakstur.
- $\cdot$ Upplýsa, fræða og vekja fólk til vitundar um áhrif skaðlegrar neyslu áfengis.
- $\cdot$ Virkja heilsugæslu fyrir fólk með áfengistengd vandamál.
- · Tengja betur saman heilbrigðisyfirvöld og meðferðargeira.
- · Ýta undir og hvetja til forvarna á sviði stjórnsýslu og sveitarfélaga.
- · Viðhorfsbreyting hjá 60 ára og eldri gagnvart áfengisneyslu.
- · Efla eftirlit með áfengi og rannsóknir.

Með einkasölu á áfengi hafa stjórnvöld tæki til að stýra og hafa hemil á heildarneyslu þess í samfélaginu. Takmarkaður fjöldi verslana og afgreiðslutími eru meðal þess sem hamla aukningu á heildarneyslu. Heimild ÁTVR til að upplýsa neytendur um skaðlega þætti neyslu áfengis og tóbaks er einnig tæki til að ná fram þeim markmiðum enda tilgangurinn sá að draga úr óheppilegu drykkjumynstri. Eitt af markmiðum stefnu stjórnvalda er að heimila ekki óæskilegar vörur. Þær vörur geta verið áfengi í formi sælgætis eða í umbúðum sem eru blekkjandi fyrir neytendur. Stefna stjórnvalda leyfir ekki sölu á vörum sem markaðssettar eru fyrir ungt fólk og er ÁTVR veitt heimild til að hafna vörum á grundvelli sjónarmiða sem nánar eru talin upp í lögunum.

Ný lög um verslun ríkisins með áfengi og tóbak

Ný lög um verslun ríkisins með áfengi og tóbak voru sett um mitt ár 2011. Lögin eru númer 86/2011 og tóku þau gildi þann 10. júní 2011. Nýju lögin fela í sér verulega breytingu á lagaumhverfi og starfsemi ÁTVR. Versluninni eru sett sérstök markmið og birt er ný áfengisstefna stjórnvalda í frumvarpinu um lögin. Nýju lögin leggja margvíslegar skyldur á herðar ÁTVR umfram það sem áður var. Meginbreytingin er sú að ÁTVR er gert skylt að framfylgja áfengisstefnu stjórnvalda í starfsemi sinni og mikil áhersla er lögð á að fyrirtækið starfi með samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi. Nýja áfengisstefnan var sett á svipuðum tíma og lögin. Aðalmarkmið áfengisstefnunnar eru að stýra neyslu áfengis, vernda ungt fólk gagnvart áfengi, bann við auglýsingum og markaðstengdri starfsemi á áfengi og áhersla á heilsugæslu, forvarnir og skaðsemi áfengis.

Markmið nýju laganna um ÁTVR eru eftirfarandi, sbr. 2. gr.:

Að skilgreina umgjörð um smásölu áfengis og heildsölu tóbaks sem byggist á bættri lýðheilsu og samfélagslegri ábyrgð.

Að takmarka og stýra aðgengi að áfengi og tóbaki og draga þannig úr skaðlegum áhrifum áfengis- og tóbaksneyslu.

Að vernda ungt fólk gegn neyslu áfengis og tóbaks og takmarka framboð á óæskilegum vörum.

Nýju lögin fela í sér kröfur og skilyrði um samfélagslega ábyrgð í rekstri og starfsemi ÁTVR. Gerðar eru sérstakar kröfur í lagaákvæðum um vöruval verslunarinnar, umbúðir, þjónustu, upplýsingagjöf o.fl. Þessar kröfur leggja miklu ríkari skyldur á rekstur ÁTVR en áður var. Vöruvalsreglur ÁTVR eru skilgreindar í sérstakri reglugerð með beintengingu við nýju lögin. Ákvarðanir ÁTVR um vöruval eru stjórnvaldsákvarðanir og þarf að fylgja stjórnsýslulögum við töku þeirra. Sett eru ýmis skilyrði inn í lögin um kröfur sem vörur og umbúðir verða að uppfylla. Nýju lögin gera líka ríkari kröfur til upplýsingagjafar sem ÁTVR á að veita viðskiptavinum sínum. Upplýsingarnar eiga að fela í sér almenna fræðslu um áfengi, uppruna þess, meðferð og notkun. Einnig á ÁTVR að veita upplýsingar um mögulega skaðsemi vörunnar og þá áhættu sem getur fylgt neyslu áfengis og tóbaks.

Hlutverk ÁTVR

Í frumvarpinu um nýju lögin er hlutverk ÁTVR skilgreint og tekið er fram að það sé vandasamt því notkun söluvörunnar getur verið ávanabindandi og skaðleg neytandanum og samfélaginu. Áfengi er ein af fáum söluvörum þar sem rannsóknir sýna sterkt samband á milli heildarneyslu og þess skaða sem hún veldur í samfélaginu. Sérfræðingar í áfengismálum innan WHO og Evrópusambandsins halda því fram að þar sem aðhaldssöm stjórnun er á sölu áfengis eigi skilyrðislaust að halda í slík kerfi og þar sem mest frjálsræði ríkir eigi að þrengja að. Þeir benda á að niðurstöður rannsókna sýni einmitt að aðhaldssöm stjórnun í áfengissölu leiði beint til minni unglingadrykkju. Eitt öflugasta tækið til þess er ríkisrekin áfengisverslun með einkaleyfi til smásölu á áfengi. Rannsóknir sýna einnig að þar sem ríkisrekin einkasala á áfengi er starfandi er heildarneysla á áfengi minni en þar sem salan er frjáls. Slíkt fyrirkomulag stuðlar að bættri heilsu almennings með minni heilbrigðiskostnaði fyrir samfélagið. Ríkisrekin áfengiseinkasala dregur úr áfengissölu vegna þess að hún byggir ekki á hagnaðarkröfu einkarekstrar, afnemur samkeppni í smásölu á áfengi, er hlutlaus gagnvart vörum og birgjum og takmarkar fjölda áfengisverslana og opnunartíma þeirra. Hún er einnig vörn gegn óæskilegum vörum sem beint er sérstaklega til ungs fólks og hindrar markaðsstarfsemi sem er órjúfanlega tengd samkeppnisrekstri.

Í nýju lögunum er skýrt tekið fram að ÁTVR skuli starfa með samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi. Hjá ÁTVR er verið að selja vöru sem getur verið mjög skaðleg fyrir neytandann og samfélagið. Það er hlutverk seljenda að upplýsa viðskiptavini og neytendur um mögulega skaðsemi við neyslu vörunnar sem þeir selja. ÁTVR þarf því að fylgjast vel með rannsóknum

Í nýju lögunum er skýrt tekið fram að ÁTVR skuli starfa með samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi.

á sviði áfengismála og miðla þeirri þekkingu til viðskiptavina ef ástæða er til. Þetta á sérstaklega við um tengsl áfengis og heilsu en mikilvægt er að viðskiptavinir ÁTVR séu hvattir til heilbrigðrar og ábyrgrar neyslu áfengis. Í því felst meðal annars að áfengi sé notað í hófi og við réttar aðstæður. Eitt mikilvægasta verkefni ÁTVR á sviði samfélagslegrar ábyrgðar er og verður að standa vörð um unga fólkið og vernda það gagnvart áfengi og misnotkun þess. Óheimilt er að selja fólki undir tvítugu áfengi og er því fylgt eftir með ströngum reglum. Einnig er heimilt að neita áberandi ölvuðu fólki um afgreiðslu og einnig þeim sem grunaðir eru um að kaupa áfengi fyrir unglinga. Auk þess að stuðla að bættri heilsu almennings með takmörkuðu aðgengi að áfengi er það hlutverk ÁTVR að veita viðskiptavinum sínum góða og vandaða þjónustu. Samfélagsleg ábyrgð ÁTVR felst m.a. í eftirtöldum þáttum.

- Engin söluhvetjandi starfsemi eða markaðssetning er leyfð í Vínbúðunum.
- Sérstök áhersla er á að vernda ungt fólk gagnvart áfengi og misnotkun þess.
- · Vera vörn gegn lífsstílsauglýsingum sem tengjast áfengi á vörum og umbúðum.
- Fræða viðskiptavini um mögulega áhættu sem felst í neyslu áfengis.
- · Stuðla að ábyrgri neyslu áfengis.
- · Samstarfi við lögreglu, forvarnaraðila og vísindamenn sem vinna að rannsóknum á sviði áfengismála.
- ÁTVR fer í ýmsar herferðir þar sem samfélagsleg ábyrgð er í fyrirrúmi. Má nefna t.d. "Akstur og áfengi fara ekki saman", "Ábyrgð gestgjafans", "Bíddu" og "Kaupum ekki áfengi fyrir unglinga".
- ÁTVR tekur þátt í að byggja upp vínmenningu, t.d. með fræðslu til viðskiptavina um vín og tengingu matar og vína.

- · Vinna að sjálfbærni í umhverfismálum.
- Gefa út alhliða fræðsluefni um áfengi, uppruna þess, meðferð og notkun.
- Veita upplýsingar um mögulega skaðsemi áfengis og þá áhættu sem getur fylgt neyslu vörunnar.
- · Strangar reglur um aldurseftirlit.
- Leitast við að bjóða eingöngu vörur sem framleiddar eru samkvæmt "Global Compact" sáttmála Sameinuðu þjóðanna um umhverfismál, mannréttindi, spillingu og vinnuaðstöðu.

Hjá ÁTVR er engin söluhvetjandi starfsemi stunduð eða reynt að ýta vörum að viðskiptavinum í því skyni að fá þá til þess að kaupa meira. Lögð er áhersla á að vöruþekking starfsfólksins sé mikil og að viðskiptavinir fái notið úrvalsþjónustu. Verslunin einbeitir sér einnig að því að bæta vínmenningu á Íslandi með því að vekja áhuga viðskiptavina á vönduðum vínum, tengja saman vín og mat og reyna þannig að draga úr magndrykkju. Allt þetta er gert í þeim tilgangi að minnka skaðsemi sem misnotkun áfengis hefur í för með sér í þjóðfélaginu.

Samfélagsleg ábyrgð í aðfangakeðjunni, siðareglur "Code of Conduct"

ÁTVR á að leitast við að tryggja að söluvörur fyrirtækisins séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum. ÁTVR hefur þegar unnið markvisst að því að innleiða "Global compact" sáttmála Sameinuðu þjóðanna í vörukaupaferli sitt. Í því felst að ÁTVR gerir kröfu um að vörur sem birgjar bjóða upp á séu í samræmi við sáttmálann sem kveður á um afnám barnaþrælkunar, virðingu mannréttinda, aðbúnað á vinnustað, umhverfismál og varnir gegn spillingu. Siðareglurnar sem ÁTVR starfar eftir eru birtar í heild sinni í reglugerð um Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins nr. 755/2011.

SNOW J. Annolal

200 FASTRÁÐNIR STARFSMENN

617 STARFSMÖNNUM GREIDD LAUN Á ÁRINU 2011

FÖSTUDAGAR

STÆRSTI DAGURINN Í VIKUNNI

35% VIÐSKIPTAVINA KOMA ÞANN DAG AÐ JAFNAÐI

LAUGARDAGUR 22%
NÆSTSTÆRSTUR MEÐ

HEILDARSTEFNA

TILGANGUR

Að stuðla að bættri lýðheilsu með því að framfylgja stefnu stjórnvalda í áfengis- og tóbaksmálum.

LEIÐARLJÓS

Ábyrgari neysla áfengis.

STEFNA

Við ætlum að vera í hópi fremstu þjónustufyrirtækja landsins og þekkt fyrir samfélagslega ábyrgð.

ÁHERSLUR

VIÐSKIPTAVINIR

- Við setjum viðskiptavininn í öndvegi og uppfyllum væntingar hans.
- Þjónusta okkar einkennist af lipurð, gagnsæi og hlutleysi og við leggjum áherslu á að fræða viðskiptavini.
- Vöruúrval okkar er áhugavert og fjölbreytt og byggir á gæðum og ábyrgð.

SAMFÉLAGSLEG ÁBYRGÐ

- Við störfum með samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi og stuðlum þannig að ábyrgri notkun áfengis.
- Við berum virðingu fyrir umhverfinu og leitumst við að bjóða eingöngu vörur sem framleiddar eru í sátt við samfélagið.
- Við viljum láta gott af okkur leiða og vera þekkt fyrir samfélagslega ábyrgð.

HAGKVÆMNI

- Við höfum hagkvæmni að leiðarljósi í öllu okkar starfi.
- Við förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð.
- Við leitum stöðugt nýrra leiða til þess að bæta rekstur okkar.

MANNAUÐUR

- Við viljum að vinnustaðurinn sé lifandi og skemmtilegur þar sem þjónusta og samskipti einkennast af lipurð, þekkingu og ábyrgð.
- Við viljum að starfsfólk njóti virðingar og að öll aðstaða og umgjörð geri því kleift að sinna starfi sínu á sem bestan hátt.
- Við leggjum áherslu á að starfsfólk fái tækifæri til að auka þekkingu sína og hæfni og geti þannig mætt væntingum viðskiptavina um framúrskarandi þjónustu.

FRAMKVÆMDARÁÐ

FORSTJÓRI

FJÁRHAGSSVIÐ

ÍVAR J. ARNDAL Forstjóri ÁTVR

SIGRÚN ÓSK SIGURÐARDÓTTIR Aðstoðarforstjóri

SÖLU- OG ÞJÓNUSTUSVIÐ

VÖRUDREIFING OG HEILDSALA TÓBAKS

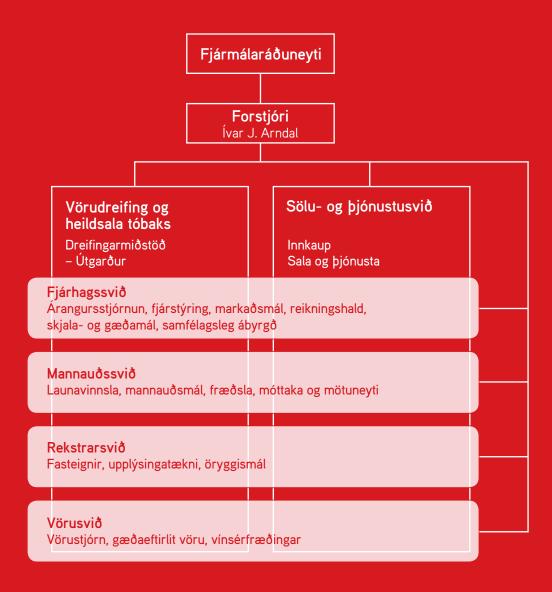

EINAR S. EINARSSON Framkvæmdastjóri

SVEINN VÍKINGUR ÁRNASON Framkvæmdastjóri

SKIPURIT

Skipurit fyrirtækisins er sett upp þannig að það dragi fram kjarnaþætti starfseminnar, innkaup, dreifingu og sölu. Í nokkur ár hafa starfað þverfaglegir verkefna- og umbótahópar og eru þeir orðnir fastir liðir í skipulagi fyrirtækisins. Hóparnir vinna að fyrirfram skilgreindum verkefnum og starfa til lengri eða skemmri tíma. Alls störfuðu sjö verkefnahópar og þrír umbótahópar á árinu með þátttöku 23 starfsmanna frá mismunandi sviðum og starfsstöðvum.

FRAMÚRSKARANDI ÞJÓNUSTA

Við setjum viðskiptavininn í öndvegi og tökum mið af væntingum hans. Þjónusta okkar einkennist af lipurð, gagnsæi og hlutleysi og við leggjum áherslu á að fræða viðskipavini. Við viljum að vöruúrval okkar sé áhugavert og byggi á fjölbreytileika og gæðum.

Fróðleikur til viðskiptavina

Viðskiptavinir Vínbúðanna hafa á undanförnum árum kynnst þemadögum þar sem áhersla er lögð á tengingu matar og víns. Á árinu 2011 voru haldnir þrennir þemadagar. Í júní og júlí var boðið upp á léttar og sumarlegar mataruppskriftir sem viðskiptavinir gátu nálgast í Vínbúðunum og á vefnum, vinbudin.is. Í desember var hátíðleikinn í fyrirrúmi þar sem gefnar voru uppskriftir að girnilegum forréttum og leiðbeiningar um vín með hátíðarmatnum. Í október var svo þemað "Öðruvísi bjór og matur", en þá var gefinn út skemmtilegur og fróðlegur bæklingur um bjór og mat.

Vínblaðið er gefið út fjórum sinnum á ári en þar geta viðskiptavinir nálgast útprentaðan vörulista Vínbúðanna á hverjum tíma og vandaðan fróðleik um vín, mat, kokteila, vínlönd og margt fleira. Vínblaðið hefur verið gefið út í rúm 10 ár og er alltaf jafn vinsælt hjá viðskiptavinum.

Allan fróðleik og uppskriftir sem birtast í Vínblaðinu eða öðru útgefnu efni frá Vínbúðunum er hægt að nálgast á vinbudin.is. Þar má til dæmis finna fjölmörg fróðleg smárit sem gefin hafa verið út í gegnum tíðina.

Vefurinn í stöðugri þróun

Vefbúðin opnaði árið 2009 og hefur því þjónað viðskiptavinum í 3 ár. Hún er góður kostur fyrir þá sem vilja auka vöruúrvalið á sínu svæði. Í Vefbúðinni er hægt að versla úr öllu vöruvali Vínbúðanna og fá sent endurgjaldslaust í nálæga Vínbúð. Þessi kostur nýtist sérstaklega vel þeim sem búa nálægt minni Vínbúðum þar sem vöruvalið er minna en í stærstu Vínbúðunum. Viðskiptavinir stærri Vínbúða nýta sér þetta einnig til þæginda þar sem pakkinn bíður greiddur og tilbúinn þegar hann er sóttur. Öflug vöruleit aðstoðar viðskiptavini við að velja rétta vínið með matnum og einnig er hægt að sjá hvað er nýtt á hverjum tíma, hvað er lífrænt ræktað, hvaða jólabjór er í boði eða hvaða vörur eru til í gjafaumbúðum.

Vinbudin.is inniheldur að auki mikið af fróðleik og uppskriftum og upplýsingar um opnunartíma Vínbúða eru alltaf mikið sóttar. Staðsetningar Vínbúða hafa nú fengið aukið vægi þar sem GPS hnit, kort og myndir hafa verið settar á vefinn og því ætti að vera mun auðveldara að finna Vínbúð í nágrenninu.

Nýr farsímavefur, **m.vinbudin.is**, var settur í loftið á árinu en þar geta viðskiptavinir einnig skoðað staðsetningar og afgreiðslutíma Vínbúða auk annarra upplýsinga ef þeir eru á ferðinni.

Ánægðir viðskiptavinir

Íslenska ánægjuvogin mælir ánægju viðskiptavina hjá 26 íslenskum fyrirtækjum í 9 atvinnugreinum. Vínbúðirnar hlutu hæstu einkunn í röð fyrirtækja á smásölumarkaði í mælingunni fyrir árið 2011. Þetta er í fjórða sinn sem Vínbúðirnar eru hæstar í flokki fyrirtækja á smásölumarkaði en þær hafa verið þátttakandi í Íslensku ánægjuvoginni frá árinu 2003. Þegar litið er til allra fyrirtækja voru Vínbúðirnar í öðru sæti annað árið í röð sem er frábær árangur. Við erum stolt af árangrinum enda óhætt að fullyrða að viðskiptavinir Vínbúðanna séu á meðal ánægðustu viðskiptavina landsins.

Stefna fyrirtækisins er að veita framúrskarandi þjónustu. Til að mæla árangur eru auk Íslensku ánægjuvogarinnar gerðar þjónustukannanir fyrir hverja Vínbúð fyrir sig þar sem viðskiptavinir gefa þjónustu og viðmóti starfsfólks einkunn. Jafnframt er spurt um vöruval og þekkingu starfsfólks. Niðurstaða þessara kannana gefur greinargóða mynd af þjónustu hverrar Vínbúðar og væntingum viðskiptavina sem er góður grunnur breytinga og stefnumótunar. Almennt vilja viðskiptavinir sjálfsafgreiðslu frekar en afgreiðslu yfir borð eins og tíðkast hefur í gegnum tíðina í minnstu Vínbúðunum. Á árinu var Vínbúðinni á Vopnafirði breytt í sjálfsafgreiðslu. Þegar aðstæður leyfa verður áfram haldið á þessari braut í þeim Vínbúðum þar sem enn er afgreitt yfir borðið.

Samstarf við birgja

Samstarf og samvinna við birgja er mikilvægur þáttur þegar kemur að vöruvali og framkvæmd reglugerðar um vöruval. Á árinu voru gerðir heildstæðir vörukaupasamningar við flesta birgja í samræmi við ný lög og reglugerð um vöruval. Í nýjum lögum er gerð ríkari krafa til beggja aðila um samfélagslega ábyrgð í vöruvali, þar með talið umbúða. Reglulega eru haldnir fundir með birgjum til að veita þeim sem bestar upplýsingar um málefni sem snúa að vöruvali. Framkvæmdar eru tvær viðhorfskannanir á ári þar sem birgjum gefst kostur á að koma á framfæri viðhorfum til fyrirtækisins og fjölmargra þátta sem snerta samskipti og upplýsingagjöf. Birgjar hafa aðgang að sérstöku vefsvæði þar sem þeir geta nálgast margvíslegar upplýsingar um þær vörur sem þeir hafa í sölu auk frétta og tilkynninga. Á undanförnum árum hefur ferli umsókna um nýjar vörur og verðbreytingar verið einfaldað og geta birgjar sótt um vörur í reynslusölu rafrænt auk þess sem allar verðbreytingar eru framkvæmdar rafrænt í gegnum birgjavef.

MANNAUÐUR

Við viljum að vinnustaðurinn sé lifandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af lipurð, þekkingu og ábyrgð. Við viljum að starfsfólk njóti virðingar og gerum því kleift að sinna starfi sínu á sem bestan hátt. Við leggjum áherslu á að starfsfólk fái tækifæri til að auka þekkingu sína og hæfni.

Starfsánægja

The Gallup Organization hefur í kjölfar margra ára rannsókna skilgreint 13 lykilspurningar sem mælikvarða fyrir starfsánægju. Rannsóknir fyrirtækisins hafa leitt í ljós að þeir starfsmenn sem gefa kjarnaspurningunum hæstu einkunn eru ánægðari, tryggari, veita betri þjónustu og eru afkastameiri en þeir starfsmenn sem gefa spurningunum lægri einkunn. Capacent Gallup hefur framkvæmt vinnustaðagreiningu sem byggir á bessum kjarnaspurningum auk bess að fá fram skoðanir starfsfólks á fjölmörgum öðrum þáttum sem snúa að rekstri og samskiptum. Heildarmeðaltal kjarnaspurninga hækkaði á milli ára og er nú 4,09 sem er jafnframt hæsta einkunn á þeim fjórum árum sem Capacent Gallup hefur framkvæmt könnunina.

Svör við kjarnaspurningunum "Ég veit til hvers er ætlast af mér í starfi mínu", "Á heildina litið er ég ánægð(ur) í starfi mínu hjá Vínbúðunum (ÁTVR)" og "Ég hef þau tæki og gögn sem nauðsynleg eru til að sinna starfi mínu vel" komu best út og er niðurstaðan sambærileg eða betri en einkunn þeirra sem eru í topp 30%. Sú spurning sem gaf lökustu niðurstöðu var "Á sl. sex mánuðum hefur yfirmaður minn eða vinnufélagi rætt við mig um frammistöðu mína í starfi". Þessi spurning fær almennt lökustu einkunn hjá starfsfólki íslenskra fyrirtækja.

Á síðari hluta ársins var unnið að innleiðingu á frammistöðusamtölum milli starfsmanns og yfirmanns. Frammistöðusamtöl verða formlega innleidd á árinu 2012 og í kjölfarið er markmiðið að einkunn þessarar

spurningar hækki. Ánægjulegt er að sjá að einkunn spurningarinnar "Ég hef fengið hrós eða viðurkenningu fyrir vel unnin störf á síðustu vikum" hefur hækkað verulega á milli ára og er í topp 30% hópnum. Þetta bendir til þess að hvatning til starfsfólks um að vera duglegt að hrósa hvert öðru hafi skilað árangri. Markmiðið með vinnustaðagreiningu er að sjá hvað er vel gert en ekki síður að koma auga á tækifæri til að gera enn betur. Í kjölfar vinnustaðagreiningarinnar var niðurstaðan kynnt fyrir starfsfólki. Starfsfólk stærri verslana fékk sérstaka kynningu á niðurstöðum sinnar Vínbúðar og samanburð við sambærilegar starfsstöðvar. Þar gafst starfsfólki tækifæri til að ræða niðurstöðuna og leiðir til úrbóta. Samhliða vinnustaðagreiningu var framkvæmt yfirmannamat og fengu allir yfirmenn sem hafa forráð fyrir fleiri en fimm starfsmönnum kynningu á niðurstöðunni. Þannig er litið á að vinnustaðagreining og kynning á niðurstöðunum sé mjög mikilvægt tæki til að ná fram umbótum með markvissum aðgerðum til að efla starfsánægju.

Að vita meira og meira ...

Að veita framúrskarandi þjónustu krefst þekkingar. Mikil áhersla er lögð á að starfsfólk hugi að þekkingu sinni og er öll fræðsla innan vébanda Vínskóla Vínbúðanna. Vínskólinn heldur árlega fjölmörg námskeið sem gefa starfsfólki kost á að efla þekkingu sína og færni. Starfsfólki er gert skylt að sækja ákveðinn fjölda námskeiða árlega til að auka og viðhalda þekkingu. Öllu starfsfólki Vínbúðanna er ætlað að sækja grunnnámskeið í vínfræðum (Vínfræði I) innan sex mánaða eftir að það hefur störf. Það sama gildir um tímavinnufólk en þar eru tímamörkin 12 mánuðir. Vínfræði II er

ekki skyldunámskeið en markmiðið er að fastráðið starfsfólk stærri Vínbúða sæki það að auki. Fjölmörg stutt námskeið um afmörkuð viðfangsefni, svokölluð fræðsluskot, hafa notið mikilla vinsælda hjá starfsfólki og eru að jafnaði haldin fimm til sex slík námskeið árlega.

Vínsérfræðingar heimsækja Vínbúðirnar árlega og fræða starfsfólk um mest seldu vínin. Birgjum er gefinn kostur á að halda kynningar fyrir starfsfólk Vínbúðanna og kynna þær vörur sem eru í boði á hverjum stað. Auk þess hafa birgjar verið þátttakendur í kynningum fyrir starfsfólk í tengslum við þemadaga í Vínbúðunum.

Vínskóli Vínbúðanna er í samstarfi við einn virtasta vínskóla heims, WSET í London. Vínskólinn hefur fengið viðurkenningu til að kenna svokölluð "Advance" námskeið. Kennarar í skólanum hafa verið viðurkenndir af WSET til að annast kennslu og starfsþjálfun í öllu sem viðkemur borðvínum og eimuðum drykkjum. Á árinu útskrifuðust tveir starfsmenn með WSET-gráðu. Nú starfa tíu starfsmenn sem vínráðgjafar Vínbúðanna og hafa þeir allir lokið prófi frá WSET.

Hluti af starfsemi Vínskólans eru fræðsluferðir starfsfólks til útlanda. Markmiðið með ferðunum er að auka og dýpka þekkingu starfsfólks á framleiðslu, uppruna og mismunandi vínmenningu landa. Á árinu voru ferðirnar endurvaktar eftir nokkurra ára hlé. Alls fóru ellefu starfsmenn til Alsace í Frakklandi, kynntu sér vínframleiðslu, heimsóttu framleiðendur og unnu einn dag á vínekru við uppskeru.

Fjölmörg önnur námskeið voru í boði, þar á meðal öryggisnámskeið, námskeið í skyndihjálp, stjórnendaþjálfun fyrir verslunarstjóra stærri Vínbúða og stuttir fyrirlestrar

AFI Not

um heilsuvernd. Á árinu var öllu starfsfólki gefinn kostur á heilsufarsmælingu og jafnframt voru allir hvattir til að taka þátt í Lífshlaupinu og Hjólað í vinnuna.

Mikil áhersla er lögð á að starfsfólk fái nægar upplýsingar til að sinna starfi sínu og veita góða þjónustu. Reglulegir starfsmannafundir eru haldnir með starfsfólki skrifstofu, auk þess voru haldnir fundir með starfsfólki í dreifingarmiðstöð. Verslunarstjórar halda reglulega fundi með sínu starfsfólki en verslunarstjórar á höfuðborgarsvæðinu, Selfossi, í Reykjanesbæ og á Akureyri funda einu sinni í mánuði með stjórnendum. Stjórnendur á skrifstofu hittast tvisvar í mánuði til að fara yfir verkefni og stöðu mála. Fréttabréf, vefrit og innri vefur eru einnig vettvangur til að koma á framfæri upplýsingum bæði um starfsemina og félagslífið.

Fróðleikur og félagslíf

Flöskuskeytið, fréttablað starfsfólks, var gefið út í 5 tölublöðum á árinu og er það níunda árið í röð sem það er gefið út. Blaðið, sem birtir fjölbreytt efni, bæði fréttir og fróðleik, er sent heim til starfsfólks en myndir úr félagslífinu eru líklega vinsælasta efnið. Vefritið Pelinn var gefið út þrisvar en það er viðbót við aðra miðla til að upplýsa starfsfólk í stuttu máli um það helsta sem er á döfinni og snýr að starfsemi fyrirtækisins. Nánast daglega eru birtar fréttir á innri vefnum, Ásgarði. Þar er auk frétta að finna margvíslegan fróðleik ásamt nytsamlegum upplýsingum s.s. handbækur.

Margir atburðir í félagslífinu eru haldnir í nánu samstarfi við starfsmannafélag ÁTVR. Má þar nefna fjölskylduhátíðina Sumarsprell, árshátíð og jólagleði sem almennt eru best sóttu viðburðir ársins. Spurningakeppnin Vínpunktur var haldin í annað sinn en þar kepptu starfsstöðvar sín á milli í fjörugri spurningakeppni. Auk þess stóð starfsmannafélagið fyrir fjölbreyttri dagskrá, svo sem bingói, bjórkvöldi og jólaföndri sem allt nýtur mikilla vinsælda.

Ársverk

Alls fengu 617 starfsmenn greidd laun á árinu. Fastráðið starfsfólk er um 200. Umreiknað í ársverk voru þau 281 í samanburði við 288 árið áður. Í heildina hefur ársverkum fækkað um 2,3% á milli ára. Ef litið er til lengra tímabils hefur ársverkum fækkað um 45 frá árinu 2008 eða um 14%. Á sama tíma hefur sala áfengis dregist saman um rúmlega 10% í lítrum talið.

SAMFÉLAGSLEG ÁBYRGÐ

Við viljum tryggja að aldursmörk til áfengiskaupa séu virt. Við berum virðingu fyrir umhverfinu og leitum leiða til að lágmarka umhverfisáhrif af starfsemi okkar

Ein af meginskyldum fyrirtækisins er að tryggja að viðskiptavinir hafi aldur til að kaupa áfengi. Á undanförnum árum hefur mikil áhersla og fræðsla átt sér stað til að efla og auka færni starfsfólks í skilríkjaeftirliti. Í meginatriðum er skilríkjaeftirlit Vínbúðanna tvíþætt:

- · Hulduheimsóknir sem framkvæmdar eru af utanaðkomandi aðilum í stærri Vínbúðum. Að meðaltali eru þrjár heimsóknir á mánuði í hverja Vínbúð þar sem kannað er hvort ungt fólk á aldrinum 20 – 25 ára er spurt um skilríki þegar það verslar.
- · Í öllum Vínbúðum er fylgst með því hversu oft er spurt um skilríki í hlutfalli við heildarafgreiðslufjölda.

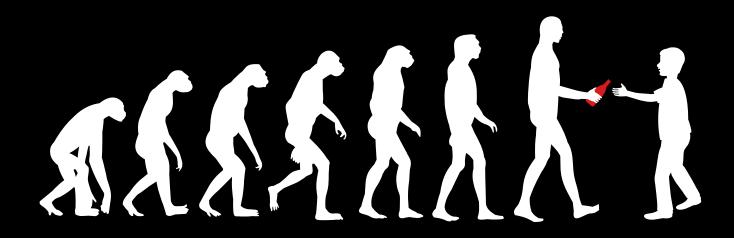
Vínbúðunum eru sett markmið varðandi báða þessa þætti og eru þeir hluti af frammistöðumati Vínbúðanna. Niðurstaðan er birt mánaðarlega og þannig er hægt að fylgjast með árangrinum og leita leiða til úrbóta sé þess þörf. Á árinu 2011 var markmiðið sett á 83%. Ekki náðist tilætlaður árangur þetta árið en áfram verður unnið með starfsfólki til að ná markmiði næsta árs sem verður 85%.

Með auglýsingum hafa ungir viðskiptavinir líka verið hvattir til að sýna skilríki að fyrra bragði þegar þeir hafa náð aldri en að öðrum kosti bíða. Um það fjallar auglýsingin "Bíddu – hafðu skilríkin meðferðis" sem fyrst var birt árið 2009. Þar gerir ungur drengur tilraun til að kaupa áfengi en er sagt á mjög gamansaman hátt að bíða þar til hann verði tvítugur. Auglýsingin hefur hlotið góðar viðtökur og hefur starfsfólk Vínbúðanna orðið vart við að ungt fólk er oftar tilbúið með skilríki þegar það verslar.

Þótt skilríkjaeftirlit sé einn mikilvægasti þátturinn í samfélagslegri ábyrgð fyrirtækisins þá gegna foreldrar og forráðamenn mikilvægu hlutverki í því að takmarka aðgengi ungs fólks að áfengi. Á árinu voru birtar auglýsingar með yfirskriftinni "Er þetta rétt þróun?" Auglýsingunum er ætlað að hvetja foreldra til að kaupa ekki áfengi fyrir unglinga. Herferðin er á léttu nótunum, þótt undirtónninn sé alvarlegur.

ÁTVR hefur einnig lagt metnað sinn í að starfa með aðilum sem vinna að forvörnum. Má þar nefna áralangt samstarf við Umferðarstofu um auglýsingaherferðir þar sem megináhersla er lögð á að áfengi og akstur eigi aldrei samleið. Fyrirtækið hefur einnig tekið þátt í því að styrkja hin ýmsu mannúðar- og forvarnarmál sem tengjast neyslu vímuefna og fyrirbyggjandi starfsemi. ÁTVR og Forvarnarsjóður Lýðheilsustöðvar styrktu m.a. rannsókn Rannsóknar og greiningar þar sem skoðað var umhverfis- og félagslegt samhengi fyrstu ölvunar ungmenna í framhaldsskólum. Rannsóknin var framkvæmd haustið 2010 en niðurstöður kynntar framhaldsskólunum og foreldrafélögum skólanna fyrri hluta árs 2011.

Er þetta rétt þróun? – Vertu fullorðinn!

Ný lög og norrænt samstarf

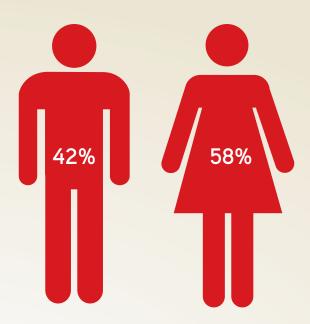
Árið 2008 hófu norrænu áfengiseinkasölurnar Alko í Finnlandi, Systembolaget í Svíþjóð, Vinmonopolet í Noregi, Rúsdrekkasøla Landsins í Færeyjum og ÁTVR samstarf er varðar siðferðilegar grundvallarreglur í aðfangakeðjunni. Sameiginlegt markmið áfengiseinkasalanna er að hafa áhrif til aukinnar sjálfbærni með því að koma á fót samnorrænum siðareglum fyrir innkaupasamninga. Í júní tóku gildi ný lög um verslun með áfengi og tóbak. Í þeim er kveðið á um að ÁTVR leitist við að tryggja að söluvörur fyrirtækisins séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum. ÁTVR hefur þegar unnið markvisst að því að innleiða "Global compact" sáttmála Sameinuðu þjóðanna inn í vörukaupaferli sitt. Í því felst að ÁTVR gerir kröfu um að vörur sem birgjar bjóða upp á séu í samræmi við sáttmálann sem kveður á um afnám barnaþrælkunar, virðingu fyrir mannréttindum, aðbúnað á vinnustað, umhverfismál og varnir gegn spillingu. Siðareglurnar sem ÁTVR starfar eftir eru birtar í heild sinni í reglugerð og eru hluti af samningi við birgja. Siðareglurnar byggja á tíu meginreglum samfélagsábyrgðar Global Compact á heimsvísu. Reglurnar njóta alþjóðlegrar viðurkenningar og byggjast á:

- · Mannréttindayfirlýsingu Sameinuðu þjóðanna
- Yfirlýsingu Alþjóðavinnumálastofnunarinnar um grundvallarreglur og réttindi í starfi
- · Ríó-yfirlýsingunni um réttindi og skyldur ríkja gagnvart umhverfinu
- · Sáttmála Sameinuðu þjóðanna gegn spillingu

Global Compact hvetur fyrirtæki til þess að taka upp, styðja við og framfylgja ákveðnum grunngildum er varða mannréttindi, vinnurétt, umhverfismál og baráttuna gegn spillingu.

Fylgni við siðareglur (Code of Conduct) er mikilvæg vegna þess að viðskiptavinir, og reyndar samfélagið allt, gera kröfu um að fyrirtækið tryggi að vörur sem það selur séu framleiddar við viðunandi aðstæður og í samræmi við alþjóðasamþykktir.

HLUTFALL KARLA OG KVENNA Í VÍNBÚÐUNUM

SALA NEFTÓBAKS

10 TONN 2001

30 TONN 2011

SALA RAUÐVÍNS JÓKST UM 4101 LÍTRA 2010-2011

ÁRSVERKUM FÆKKAR UM 45 FRÁ ÁRINU 2008 EÐA UM 14%

FÖSTUDAGURINNN
30.DES
STÆRSTI DAGURINN ÁRIÐ 2011
43.900
VIÐSKIPTAVINIR

REKSTUR

Við leitum stöðugt nýrra leiða til þess að bæta rekstur okkar. Við förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð.

Hagnaður og sölutölur

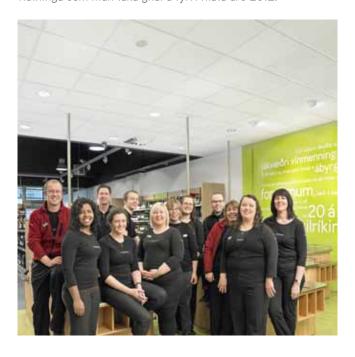
Hagnaður ÁTVR var 1.227 m. kr. í samanburði við 1.334 m. kr. árið 2010. Rekstrartekjur ársins voru 25.487 m. kr. Tekjur af sölu áfengis voru 17.014 m. kr. og minnkuðu um 0,06% á milli ára. Tekjur af sölu tóbaks jukust um 1,5% á milli áranna 2010 og 2011 og voru 8.418 m. kr.

Rekstrargjöld námu 24.269 m. kr. þar af var vörunotkun 21.686 m. kr. Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITA) var 1.374 m. kr. eða 5,4% miðað við 5,6% á fyrra ári. Arðsemi eigin fjár á árinu var 30,9%.

Alls voru seldar 18,4 milljónir lítra af áfengi sem er 2,7% minna magn en árið áður. Mest var selt af lagerbjór eða 14,3 milljónir lítra eða 77,4% af heildarfjölda seldra lítra.

Hagkvæmur rekstur

Í samræmi við markmið um hagkvæman rekstur var lögð áhersla á aðhald í rekstrinum. Má nefna að með markvissri markmiðasetningu um afköst starfsfólks, þ.e. seldir lítrar pr. unna klst., náðist áframhaldandi sparnaður í launakostnaði bæði í Vínbúðum og dreifingarmiðstöð. Markvisst var unnið að hagræðingu í birgðamálum og unnið að breyttu skipulagi flutninga sem mun taka gildi á fyrri hluta árs 2012.

Vínbúðir og framkvæmdir ársins

Í árslok rak ÁTVR 47 Vínbúðir þar af 12 á höfuðborgarsvæðinu. Engin ný Vínbúð var opnuð á árinu en Vínbúðinni í Garðabæ var lokað 1. janúar 2011. Húsnæði og staðsetning Vínbúðarinnar var óhentug og því var ákveðið að endurnýja ekki leigusamning. Gagngerar endurbætur voru gerðar á Vínbúðinni í Skeifunni. Vínbúðinni var lokað í nokkrar vikur meðan á framkvæmdum stóð. Vínbúðin á Vopnafirði var flutt og breytt í sjálfsafgreiðslu um leið og þjónustusamningi var sagt upp. Skrifstofur ÁTVR á Stuðlahálsi voru endurbættar og þeim breytt. Neftóbaksframleiðslan var flutt í nýtt og endurbætt húsnæði og gæðakerfið endurskoðað með það að markmiði að framleiðslan uppfylli allar kröfur sem gerðar eru til matvæla. Eldra húsnæði hafði verið óbreytt í marga áratugi og öll vinnuaðstaðan var erfið og þröng.

Umbóta- og verkefnahópar

Alls störfuðu 10 verkefna- og umbótahópar á árinu. Umbótahópum er ætlað að fjalla um ákveðin afmörkuð verkefni og skila tillögum til úrbóta. Á árinu störfuðu þrír umbótahópar sem fjölluðu um endurmat öryggisupplýsinga, innri vef og álagsstýringu í Vínbúðum.

Verkefnahópar starfa allt árið og fjalla um ákveðin skilgreind viðfangsefni. Eftirfarandi verkefnahópar störfuðu á árinu: Innra markaðsstarf, útgáfa Vínblaðsins og vinbudin.is, smakk, vöruflæði, árangursstjórnun, vöruvalsnefnd tóbaks og verkefnahópur sem fjallar um kröfur til vöru og umbúða. Hóparnir eru skipaðir starfsfólki frá mismunandi sviðum og starfsstöðvum allt eftir viðfangsefni. Alls tóku 23 starfsmenn þátt í starfi hópanna. Skipulag verkefna og umbótahópa hefur reynst vel og hafa hóparnir stuðlað að betri samskiptum og aukinni þekkingu starfsfólks á starfsemi fyrirtækisins.

Starfsfólk í nýrri endurbættri Vínbúð í Skeifunni / febrúar 2011

3251
HEILDARFJÖLDI
SELDRA
VÖRUTEGUNDA

MARKMIÐ OG ÁRANGUR

Mælanleg markmið eru sett fyrir mikilvæga þætti í rekstri Vínbúðanna. Mælikvarðarnir eru rýndir og endurmetnir árlega í samræmi við stefnu og aðgerðir ársins. Fylgst er með stöðu mælikvarða mánaðarlega og frammistaða Vínbúða og niðurstöður lykilmælikvarða fyrir fyrirtækið birtar á innri vef. Vínbúðir fá ekki eingöngu sínar niðurstöður heldur einnig samanburð við aðrar Vínbúðir í sama stærðarflokki. Markvisst hefur verið unnið að því að mælikvarðar uppfærist sem mest sjálfkrafa úr tölvukerfum til að auðvelda aðgengi og áreiðanleika gagna. Í árslok 2008 voru unnar áætlanir til þriggja ára þ.e. fyrir tímabilið 2009 – 2011.

- · Að vera í hópi fremstu þjónustufyrirtækja á Íslandi.
- · Að vera þekkt fyrir samfélagslega ábyrgð.
- · Að vera í hópi 30% bestu fyrirtækja landsins í starfsánægjukönnun Capacent Gallup.
- · Að árleg arðsemi eigin fjár verði a.m.k. 7% án aðgerða sem stuðla að aukinni sölu.
- · Að heildaránægja í birgjakönnun verði yfir 4,2 af 5 mögulegum.
- · Að vera í fremstu röð í samanburði við áfengiseinkasölur á Norðurlöndunum hvað varðar lykilmælikvarða í rekstri.

Hér eru birt helstu markmið og niðurstöður. Niðurstaða ársins er almennt góð en þar sem markmið náðist ekki þá náðist í flestum tilfellum lágmarksviðmið.

Flokkur	Áhersla í stefnukorti	Mælikvarðar	Markmið	Árangur
Samfélagsleg ábyrgð	Öflug samfélagsleg ábyrgð	Hulduheimsóknir – ungt fólk spurt um skilríki*	83%	69%
	Ímynd	Íslenska ánægjuvogin	71	70
		Ánægja viðskiptavina – Íslenska ánægjuvogin/þjónustukönnun	73	72
Viðskiptavinir	Ánægja viðskiptavina og birgja	Ánægja viðskiptavina – stærri Vínbúðir mælt á Vínbúð (meðaltal)*	4,4	4,2
vioskiptavinir	Allægja vioskiptavilla og bli gja	Ánægja viðskiptavina – minni Vínbúðir mælt á Vínbúð (meðaltal)*	4,4	4,4
		Heildaránægja birgja – birgjakönnun	4,2	3,8
	Einkenni þjónustunnar	Persónuleg þjónusta og ráðgjöf	7,7	7,9
Fjármál	Skýr ábyrgð auðlinda	Afköst í Vínbúðum, lítrar á unna klst.* Afköst í DM, lítrar á unna klst.* Veltuhraði áfengis í dögum* Rekstrarkostnaður sem hlutfall af sölu án vsk.* Óskýrð rýrnun sem hlutfall af sölu*	56,5 270 24 11% 0,06%	62,3 326 20,8 7,7% 0,03%
	Bæta upplýsingaflæði	Nægar upplýsingar – SFR-könnun	4,3	4,2
	Þjónusta aðlöguð væntingum	Íslenska ánægjuvogin	74	73
Innri ferlar	Skýrar leikreglur og gagnsæi	Hlutleysi gagnvart birgjum	3,7	3,3
mmi reitai	Skilvirkir og skýrir ferlar Upplýsingaflæði	Vöruvöntun (núllstöðuhlutfall) Ég fæ nægar upplýsingar	2,50%	2,16%
		Ánægja í starfi*	4,35	4,14
Mannauður	Efla starfsánægju og samvinnu	Starfsfólk vinnur sem ein heild	3,90	3,90
		Fjarvistir vegna veikinda sem hlutfall af unnum klst.*	2,50%	2,75%
		Hrós	3,77	3,63
	Efla þjónustuþekkingu	Góð þekking á þeirri þjónustu sem Vínbúðirnar veita	4,30	4,33
	Þróun mannauðs	Tækifæri til að læra og þróast í starfi	4,10	4,00

* Skilgreindir lykilmælikvarðar

VÍNBÚÐIR ÁRSINS

Vínbúðunum eru sett mælanleg markmið, meðal annars um afköst, þjónustustig, skilríkjaeftirlit, veltuhraða og rýrnun. Markmiðin taka mið af stærð Vínbúðanna og er þeim skipt í tvo flokka, stærri og minni. Í flokki stærri búða eru Vínbúðir sem hafa fleiri en 500 vörutegundir í sölu en í minni flokknum eru Vínbúðir þar sem vöruvalið samanstendur af 300 vörutegundum eða færri. Árlega er starfsfólk þeirra Vínbúða sem ná bestum árangri verðlaunað og hlýtur Vínbúðin auk þess nafnbótina Vínbúð ársins. Á árinu 2011 náðist frábær árangur og var Vínbúðin á Eiðistorgi hlutskörpust í flokki þeirra stærri með einkunnina 9,82. Vínbúðirnar á Akranesi, Blönduósi, Egilsstöðum, Flúðum, Höfn og Sauðárkróki voru sigurvegarar í flokki minni Vínbúða. Allar fengu einkunnina 10 og hafa aldrei svo margar Vínbúðir náð svona frábærum árangri. Vínbúðin á Flúðum vekur óneitanlega sérstaka athygli þar sem þetta er annað árið í röð sem hún fær einkunnina 10 og er Vínbúð ársins í flokki minni Vínbúða.

VÍNBÚÐIN EIÐISTORGI

Frá vinstri: Pétur Einarsson, Þórarinn Fannar Þórarinsson, Reginn Þórarinsson, Birna Borg Sigurgeirsdóttir, Máni Alain Gunnarsson, Þórður Atli Þórðarson og Stefán Jóhannsson

VÍNBÚÐIN AKRANESI

Frá vinstri: Harpa Sif Þráinsdóttir, Helga Jóna Ársælsdóttir, Guðný Ársælsdóttir og Finnur Andrésson

VÍNBÚÐIN FLÚÐUM Frá vinstri: Anne Mie Niiuchi Nilsen, Katrín Ösp Emilsdóttir og Elín Hannibalsdóttir

VÍNBÚÐIN BLÖNDUÓSI

Margrét Einarsdóttir

VÍNBÚÐIN HÖFN

Frá vinstri: Signý Knútsdóttir, Anna Ólöf Ólafsdóttir og Hanna Dís Whitehead

VÍNBÚÐIN EGILSSTÖÐUM

Frá vinstri: Sigurður Helgi Magnússon, Erna Þórey Guttormsdóttir og Birna Guðmundsdóttir

VÍNBÚÐIN SAUÐÁRKRÓKI

Frá vinstri: Daníel Valgeir Stefánsson, Jón Sveinsson, Margrét Alda Magnúsdóttir og Vilborg Þórunn Jóhannsdóttir

UMHVERFISMÁL

Í árslok var umhverfisstefna ÁTVR endurskoðuð. Endurskoðuð stefna tók gildi 1. janúar 2012.

Til að tryggja góða frammistöðu í umhverfismálum:

- · berum við virðingu fyrir umhverfinu, förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð
- · viljum við að í daglegum rekstri okkar sé tekið tillit til umhverfisins og unnið að stöðugum úrbótum
- · uppfyllum við lagalegar kröfur á sviði umhverfismála og vinnum markvisst með mikilvæga umhverfisþætti ÁTVR

Stefnumið

Vörudreifing

Við leggjum áherslu á að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda vegna flutninga ÁTVR með því að vinna að lausnum með dreifingaaðilum og bæta eigið skipulag við dreifingu.

Bætt meðhöndlun úrgangs

Við leggjum áherslu á að draga úr úrgangi frá starfsemi ÁTVR með því að bæta meðhöndlun og skil.

Vistvæn innkaup

Við leggjum áherslu á vistvæn innkaup og að draga úr notkun á einnota vörum.

Umbúðir

Við viljum draga úr umbúðanotkun við dreifingu vöru með því að bjóða viðskiptavinum ÁTVR vistvænni lausnir.

Rekstur húsnæðis

Við rekstur, hönnun og viðhald húsnæðis er tekið mið af vistvænum áherslum.

Vöruúrval

Við leitumst við að bjóða vörur sem framleiddar eru í sátt við samfélag og umhverfi og fræðum viðskiptavini okkar um slíka vöru.

Innkaup

ÁTVR kaupir og gefur eða selur eftir atvikum umbúðir til viðskiptavina. Almennir plastburðarpokar eru seldir og greiðir ÁTVR 7 kr. af hverjum seldum plastpoka í Pokasjóð. Alls seldust 1,9 milljónir plastburðarpoka á árinu sem er 13% minna magn en árið áður. Alls fengu viðskiptavinir um 2 milljónir bréfpoka gefins sem er 11% meira magn en árið áður. Um mitt ár var gerð tilraun og viðskiptavinum boðnir til sölu margnota burðarpokar. Viðskiptavinir tóku pokunum fagnandi og seldust um 6.000 pokar á tveggja mánaða tímabili. Næsta sending kom í desember en margnota burðarpokar verða framvegis hluti af þeim umbúðum sem viðskiptavinum standa til boða.

	2011	2010	% breyting
Seldir lítrar	18.438.170	18.942.184	-2.7%
Fjöldi viðskiptavina	4.181 þús.	4.263 þús.	-1,9%
Bréfpokar	2 milljónir stk.	1,8 milljónir stk.	11,1%
Plastburðarpokar	1,9 milljónir stk.	2,2 milljónir stk.	-13,6%
Margnota burðarpokar	7.500 stk.	-	-

Umbúðir og úrgangur

Mikill úrgangur, aðallega pappi og plast, fellur til vegna eðli starfseminnar. Blandaður og óflokkaður úrgangur ræðst að mestu af umfangi framkvæmda.

Bylgjupappi og plast

Bylgjupappi og plast er flokkað í Vínbúðum á höfuðborgarsvæðinu, safnað í dreifingarmiðstöð og þaðan sent í endurvinnslu. Í nokkrum Vínbúðum á landsbyggðinni fá viðskiptavinir kassa gefins eins og til dæmis í Vínbúðinni í Hveragerði þar sem garðyrkjubændur nýta nær alla kassa sem til falla. Markvisst er reynt að draga úr notkun plasts við dreifingu vöru. Ánægjulegt er að sjá að förgun á plasti hefur minnkað mikið á milli ára. Önnur ástæða fyrir minni förgun á pappa og plasti en sem nemur hlutfallslegri minnkun í sölu áfengis má rekja til umbúða- og neyslubreytinga t.d. hefur hlutfall kassavína aukist en vín í flöskum hefur í för með sér meiri úrgang bylgjupappa en kassavín svo eitthvað sé nefnt.

Blandaður og óflokkaður úrgangur

Magn í þessum flokki ræðst að mestu leyti af framkvæmdum og endurnýjun í Vínbúðunum. Á árinu 2011 voru gerðar gagngerar breytingar á Vínbúðinni í Skeifunni og má skýra mikla aukningu á milli ára með þeirri framkvæmd.

Gæðapappír, dagblöð og tímarit

Á skrifstofu og í Vínbúðum á höfuðborgarsvæðinu og á Akureyri er gæðapappír, dagblöðum og tímaritum safnað til endurvinnslu. Jafnframt hefur fólk verið hvatt til að spara útprentanir. Á árinu 2011 var keypt 23% minna af gæðapappír en árið 2009.

	Umhverfisáhrif	2011	2010	%breyting
Bylgjupappi	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu, óbein áhrif vegna flutninga	139 tonn	150 tonn	-7,3%
Plastumbúðir	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu, óbein áhrif vegna flutninga	14 tonn	21 tonn	-33,3%
Blandaður og óflokkaður úrgangur	Jarðvegsmengun	79 tonn	49,7 tonn	59%
Gæðapappír	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu	4,3 tonn	4,8 tonn	-10,4%

ÁRSREIKNINGUR 2011

Skýrsla og áritun forstjóra	27
Áritun endurskoðenda	28
Rekstrarreikningur árið 2011	29
Efnahagsreikningur 31. desember 2011	30
Sjóðstreymi árið 2011	31
Skýringar	32
Sundurliðanir	36

SKÝRSLA OG ÁRITUN FORSTJÓRA

Afkoma ÁTVR á árinu 2011 var betri en áætlað var. Vörusala og vörunotkun voru 3,8% meiri en áætlanir gerðu ráð fyrir. Hagnaður ársins nam rúmum 1.227 m.kr. og eignir námu 6.172 m.kr, skuldir voru 1.971 m.kr. og eigið fé nam 4.201 m.kr. í árslok 2011. Þrátt fyrir samdráttinn er afkoman með því besta frá árinu 2002 en þá var innheimtu tóbaksgjalds breytt og gjaldið ekki lengur hluti af hagnaði fyrirtækisins.

Áfengi var selt fyrir 21.352 m.kr. með virðisaukaskatti. Sala áfengis í magni dróst saman um 2,7% í lítrum og seldust 18.437.968 lítrar, þar af var bjórsala 14.429.913 lítrar. Sala tóbaks nam 10.564 m.kr. með virðisaukaskatti. ÁTVR innheimtir tóbaksgjald. Gjaldið nam 4.810 m.kr. á árinu 2011 og hækkaði um 124 m.kr. frá árinu 2010. Sala vindlinga í magni dróst saman um 4,9%. Sala vindlinga nam 254.551 þúsund stykkjum og af vindlum seldust 7.744 þúsund stykki. Selt magn neftóbaks var 30.231 kg.

Árið 2011 er þriðja samdráttarárið í röð. Árið 2008 þegar salan í lítrum fór hæst voru seldir 20.387.345 lítrar. Samtals nemur samdrátturinn á þessum þremur árum tæpum tveimur milljónum lítra eða um 10%. Er það verulegur samdráttur og verður að fara aftur til ársins 2006 til þess að finna sambærilega sölu. Tóbakssalan hefur dregist enn meira saman. Heildarsamdrátturinn í sölu vindlinga á síðustu þremur árum nemur um 47.607 þúsund stykkjum eða um 15,7%. Á sama tíma hefur ársverkum hjá ÁTVR fækkað um 45.

Á árinu fengu 617 starfsmenn greidd laun hjá ÁTVR. Margir eru í hlutastarfi. Lætur nærri að ársverk hafi verið 281 og hefur þeim fækkað um 7 frá 2010.

Viðskiptavinir ÁTVR eru ánægðir með þjónustuna en ÁTVR er nú annað árið í röð með hæstu einkunn í Íslensku ánægjuvoginni í hópi smásölufyrirtækja.

Víða var unnið að endurnýjun og lagfæringum. Vínbúðin í Mosfellsbæ var endurnýjuð og stækkuð. Þar er nú kominn kælir fyrir bjór. Í Vínbúðinni í Vestmannaeyjum var unnið að endurbótum bæði inni og úti á bílaplani. Vínbúðin á Vopnafirði var endunýjuð og flutt á nýjan stað. Vínbúðin Skeifunni var tekin í gegn og endurnýjuð. Unnið var að lagfæringum á skrifstofu í höfuðstöðvum ÁTVR að Stuðlahálsi og opnum rýmum fjölgað. Framleiðsludeild neftóbaks var flutt í nýtt húsnæði í dreifingarmiðstöðinni og við það breyttist öll aðstaða til framleiðslunnar til hins betra. Áfram var unnið að undirbúningi að stækkun húsnæðisins á Akureyri í samráði við bæjaryfirvöld.

Lögum um verslun með áfengi og tóbak var breytt á árinu. Um heildarendurskoðun á lögunum var að ræða og tóku nýju lögin gildi 30. júní 2011. Reglugerð um Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins var breytt á árinu. Meginbreytingin fólst í því að texti reglugerðarinnar var felldur að nýjum lögum um ÁTVR. Lögum um gjald af áfengi og tóbaki var breytt á árinu og voru bæði áfengisgjöldin og tóbaksgjöldin hækkuð. Áfengisgjaldið var hækkað um 4,0% á léttvín og bjór og 1% á sterkt áfengi. Tóbaksgjaldið var einnig hækkað um 7%.

Forstjóri ÁTVR staðfestir ársreikning fyrirtækisins fyrir árið 2011 með undirritun sinni.

Reykjavík, 11. maí 2012

Ívar J. Arndal, forstjóri.

ÁRITUN ENDURSKOÐENDA

Til Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins fyrir árið 2011. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu og áritun forstjóra, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja og innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju og ákvæði laga um Ríkisendurskoðun. Samkvæmt því ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fáist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðunin felur í sér aðgerðir til að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri áhættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér mat á þeim reikningsskila- og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina hafi verið aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu fyrirtækisins á árinu 2011, efnahag þess 31. desember 2011 og breytingu á handbæru fé á árinu 2011, í samræmi við lög um ársreikninga.

Ríkisendurskoðun, 11. maí 2012

Sveinn Arason, ríkisendurskoðandi.

hum Hary

Brynja Pétursdóttir, endurskoðandi.

REKSTRARREIKNINGUR ÁRIÐ 2011

Rekstrartekjur	Skýr.	2011	2010
•			
Sala áfengis		17.014.319	17.022.462
Sala tóbaks		8.418.009	8.293.744
Sala umbúða o.fl.		54.951	49.140
		25.487.279	25.365.346
Rekstrargjöld			
Vörunotkun	10	21.685.637	21.572.974
Laun og launatengd gjöld	11-13	1.521.365	1.469.493
Húsnæðiskostnaður		424.470	456.348
Markaðs- og dreifingarkostnaður		209.002	203.037
Stjórnunar- og skrifstofukostnaður		201.942	170.891
Annar rekstrarkostnaður		70.788	67.680
Afskriftir	15	156.192	130.235
		24.269.396	24.070.658
Rekstrarhagnaður		1.217.883	1.294.688
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	14	9.024	38.868
Hagnaður ársins		1.226.907	1.333.556

Fjárhæðir í þúsundum króna. Ársskýrsla ÁTVR 2011 I **29**

EFNAHAGSREIKNINGUR 31.12.2011

	Skýr.	2011	2010
EIGNIR			
Rekstrarfjármunir	4,15	1.055.244	1.025.650
Eignarhlutir í öðrum félögum	5,16	7.500	7.500
Fastafjármunir samtals		1.062.744	1.033.150
Birgðir	6,17	1.299.355	1.355.335
Viðskiptakröfur og skammtímakröfur	7	1.319.076	1.358.590
Handbært fé	8	2.491.221	1.940.834
Veltufjármunir samtals		5.109.652	4.654.759
		, 170 00 /	F (07,000
Eignir samtals		6.172.396	5.687.909
Eigið fé			
Ligio le			
Óráðstafað eigið fé	18	4.201.226	3.974.319
Eigið fé samtals		4.201.226	3.974.319
Skammtímaskuldir			
		4 540 /4/	4 252 000
Lánardrottnar	9	1.542.616	1.353.022
Aðrar skammtímaskuldir Skuldir samtals		428.554	360.568
Skuldir samtais		1.971.170	1.713.590
Eigið fé og skuldir samtals		6.172.396	5.687.909
	4.0		
Skuldbindingar	19		

30 l Ársskýrsla ÁTVR 2011 Fjárhæðir í þúsundum króna.

SJÓÐSTREYMI ÁRIÐ 2011

Rekstrarhreyfingar	Skýr.	2011	2010
Hagnaður ársins		1.226.907	1.333.556
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi: Afskriftir Söluhagnaður af fastafjármunum Veltufé frá rekstri	15	156.192 (3.296) 1.379.803	130.235 (200) 1.463.591
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum: Birgðir, lækkun (hækkun)		55.980 39.513 257.580 353.073	(37.576) 5.529 191.278 159.231
Handbært fé frá rekstri		1.732.876	1.622.822
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfestingar í rekstrarfjármunumSöluverð rekstrarfjármunaFjárfestingarhreyfingar	15	(187.316) 4.827 (182.489)	(187.555) 417 (187.138)
Fjármögnunarhreyfingar			
Arður til ríkissjóðs	18	(1.000.000)	(1.000.000)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		550.387 1.940.834 2.491.221	435.684 1.505.150 1.940.834

Fjárhæðir í þúsundum króna. Ársskýrsla ÁTVR 2011 I **31**

SKÝRINGAR

REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

Grundvöllur reikningsskila

 Ársreikningur Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglugerð nr. 696/1996 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga.

Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Skattar

2. Ríkisstofnanir og ríkisfyrirtæki greiða almennt ekki tekjuskatta.

Erlendir gjaldmiðlar og innlendar vísitölur

3. Eignir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á kaupgengi í árslok en skuldir eru umreiknaðar á sölugengi. Viðskipti í erlendum gjaldeyri á árinu eru umreiknuð í íslenskar krónur á viðskiptadegi. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

Peningalegar eignir og skuldir sem bundnar eru verðtryggingu eru færðar miðað við vísitölur sem tóku gildi 1. janúar 2012. Breytingar sem myndast eru færðar í rekstrarreikning.

Rekstrarfjármunir

4. Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði. Frá kostnaðarverði eru dregnar reiknaðar afskriftir.

Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum kostnaði við að koma eignunum á viðeigandi stað og í nothæft ástand.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við áætlaðan endingartíma og eignarhaldstíma.

Eignarhlutar í öðrum félögum

5. Eignarhlutar í félögum eru færðir á nafnverði.

Birgðir

6. Birgðir samanstanda af endursöluvörum og rekstrarvörum. Birgðirnar eru metnar á síðasta innkaupsverði að teknu tilliti til gallaðra og úreltra vara.

Skammtímakröfur

 Greiðslukortakröfur eru færðar meðal skammtímakrafna. Skammtímakröfur eru færðar á kostnaðarverði.

Handbært fé

8. Handbært fé samanstendur af sjóði og bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir

9. Viðskiptaskuldir eru færðar á kostnaðarverði.

Vörunotkun

10. Tóbaksgjald er innheimt við sölu tóbaks og er því skilað mánaðarlega til Tollstjóra. Tóbaksgjaldið er skilgreint sem hluti af kostnaðarverði seldra vara í bókhaldi ÁTVR. Alls námu greiðslur tóbaksgjalds 4.810 m.kr. á árinu 2011 en voru 4.686 m.kr. á árinu 2010.

Sundurliðun vörunotkunar:

	2011	2010
Vörunotkun, áfengi	14.569.035	14.565.493
Vörunotkun, tóbak	7.087.843	6.988.172
Vörunotkun, umbúðir	28.759	19.309
	21.685.637	21.572.974

Starfsmannamál

11. Laun og launatengd gjöld sundurliðast þannig:

	2011	2010
Dagvinnulaun	815.963	798.922
Yfirvinna	404.003	375.922
Áfallið reiknað orlof, breyting	3.775	4.330
Launatengd gjöld	288.516	274.967
Viðbótarframlag til lífeyrissjóðs	9.108	15.352
	1.521.365	1.469.493

12. Launagjöld hækka um 3,5% milli ára. Reiknuð ársverk á árinu 2011 voru 280,9 en ársverk reiknuð með sama hætti árið 2010 voru 287,6 sem er fækkun um 2,3%. Launagjöld hafa því hækkað um 6,0% að teknu tilliti til fækkunar ársverka. Á sama tíma hefur launavísitala í heild hækkað um 6,7% en launavísitala opinberra starfsmanna hækkað um 4,4%.

Laun og launatengd gjöld vegna forstjóra námu 12,8 m.kr.

Áunnið orlof starfsmanna til desemberloka er reiknað og fært í ársreikninginn. Það nam 85,7 m.kr. í árslok 2011 en til samanburðar var það 81,9 m.kr. árið áður.

13. Skuldbindingar ÁTVR vegna eftirlauna núverandi og fyrrverandi starfsmanna voru gerðar upp á árinu 1999. Skuldbindingar sem falla til árlega eru gerðar upp við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins jafnóðum. Samkvæmt bráðabirgðauppgjöri LSR eru áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok 2011 um 23,3 m.kr. en greiðslur á árinu námu 20,8 m.kr. Í árslok eru því ógreiddar 2,5 m.kr. og er skuldin færð meðal annarra skammtímaskulda.

Fjárhæðir í þúsundum króna. Ársskýrsla ÁTVR 2011 I 33

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

14. Sundurliðun fjármunatekna og (fjármagnsgjalda):

	2011	2010
Vaxtatekjur	111.742	143.394
Arðstekjur	2.100	2.100
Þóknun vegna debet- og kreditkorta	(81.437)	(79.861)
Fjármagnstekjuskattur	(22.523)	(25.804)
Vaxtagjöld	(858)	(961)
	9.024	38.868

Rekstrarfjármunir

15. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Bifreiðar	Fasteignir	Innréttingar og annar bún.	Samtals
Stofnverð 1.1.2011	143.724	1.178.541	812.141	2.134.406
Viðbót á árinu	39.347	0	147.969	187.316
Selt og niðurlagt á árinu	(13.169)	0	(162.712)	(175.881)
Stofnverð 31.12.2011	169.902	1.178.541	797.398	2.145.841
Afskrifað 1.1.2011	49.809	603.182	455.765	1.108.756
Afskrifað á árinu	21.971	24.244	93.662	139.877
Selt og niðurlagt á árinu	(11.639)	0	(146.397)	(158.036)
Afskrifað 31.12.2011	60.141	627.426	403.030	1.090.597
Bókfært verð 31.12.2011	109.761	551.115	394.368	1.055.244
Afskriftarhlutföll	12-15%	2-4%	12-20%	

Fasteignamat og vátryggingamat eigna félagsins í árslok greinist þannig:

	Fasteignamat	Brunabótamat	Bókfært verð
Fasteignir og lóðir	1.519.084	2.716.640	551.115

Eignarhlutar í félögum

16. Hlutabréf í Endurvinnslunni hf. eru færð á nafnverði og á árinu 2011 fékkst greiddur arður að fjárhæð 2,1 m. kr.

Eignarhlutar í félögum:

	Nafnverð	Bókfært verð	Bókfært verð
	2011	2011	2010
Endurvinnslan hf.	7.500	7.500	7.500

34 I Ársskýrsla ÁTVR 2011 Fjárhæðir í þúsundum króna.

Birgðir

17. Birgðir um áramót skiptast í áfengi, tóbak, umbúðir og rekstrarvörur:

	2011	2010
Áfengi	1.086.916	1.099.796
Tóbak	172.639	220.906
Umbúðir	31.606	25.337
Rekstrarvörur	8.194	9.296
	1.299.355	1.355.335

Eigið fé

· · · ·	
Yfirlit eiginfjárreikninga:	Óráðstafað eigið fé
Eigið fé 1.1	3.974.319
Hagnaður skv. rekstrarreikningi	1.226.907
Arður til ríkissjóðs	(1.000.000)
Eigið fé. 31.12.	4.201.226
	Hagnaður skv. rekstrarreikningi Arður til ríkissjóðs

Önnur mál

19. Í tengslum við starfsemi ÁTVR voru 35 húsaleigusamningar í gildi í árslok 2011. Þá voru í gildi 12 samningar um þjónustu við Vínbúðir.

Kennitölur

20. Afkomu- og fjárhagsyfirlit síðustu fimm ára. Fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs og eru í milljónum króna.

		2011		2010		2009		2008		2007
Rekstur:										
Rekstrartekjur		25.487		25.365		25.244		21.231		19.337
Rekstrargjöld	(	24.113)	(	23.940)	(	23.847)	(	20.820)	(	18.868)
Rekstrarhagn f. afskr		1.374		1.425		1.397		411		469
Afskriftir	(	156)	(	131)	(	131)	(	111)	(	102)
Rekstrarhagnaður		1.218		1.294		1.266		300		367
Hreinar fjárm.tekjur	_	9		39	_	109	_	147	_	139
Hagnaður ársins	_	1.227	_	1.333	_	1.375	_	447	_	506
Efnahagur:										
Fastafjármunir		1.063		1.033		976		1.000		943
Veltufjármunir		5.109		4.655		4.187		3.380		3.172
Eignir alls		6.172	_	5.688	_	5.163	_	4.380	_	4.115
Eigið fé		4.201		3.974		3.641		3.226		2.961
Skammtímaskuldir	_	1.971	_	1.714	_	1.522	_	1.154	_	1.154
Eigið fé og skuldir alls	_	6.172	_	5.688	_	5.163	_	4.380	_	4.115

Helstu kennitölur um afkomu og fjárhagsstöðu fyrirtækisins á síðustu fimm árum:

	2011	2010	2009	2008	2007
Rek.hagn.f.afskr./EBITDA	5,4%	5,6%	5,5%	1,9%	2,4%
Veltufjárhlutfall	2,59	2,72	2,75	2,93	2,75
Eiginfjárhlutfall	0,68	0,70	0,71	0,74	0,72
Arðsemi eigin fjár	30,9%	36,6%	42,6%	15,1%	19,4%

Fjárhæðir í þúsundum króna. Ársskýrsla ÁTVR 2011 I **35**

SUNDURLIÐANIR

HLUTUR RÍKISSJÓÐS AF BRÚTTÓSÖLU ÁTVR

	2011	2010	2009
Magngjald tóbaks	4.810.379	4.686.176	4.523.087
Arður til ríkissjóðs	1.000.000	1.000.000	960.000
Áfengisgjald*	8.314.291	8.276.862	7.482.671
Virðisaukaskattur	6.497.175	6.465.594	6.183.530
Samtals	20.621.845	20.428.632	19.149.288

^{*}Áfengisgjald sem hér er tilgreint er reiknað út eftir seldu magni.

SKIPTING Á SKATTSKYLDUM ALKÓHÓLLÍTRUM EFTIR SKATTFLOKKUM 2011

	Skattlagðir alkóhóllítrar	Lítrar	Áfengisgjald	Áfengisgjald á alkóhóllítra
Léttvín <15%	309.918	3.210.532	2.430.402	78.15 kr.
Bjór Sterkt vín >15% og blandaðir	398.376	14.430.056	3.461.883	86.90 kr.
drykkir úr sterku áfengi	238.884	797.582	2.422.006	101.74 kr.
Samtals	947.177	18.438.170	8.314.291	

Tafla þessi á að auðvelda mat á áhrifum breytinga á áfengisgjaldi á tekjur ríkissjóðs. Hafa ber í huga að ofanskráðar tölur ná ekki til sölu heildsala til annnarra aðila en ÁTVR. Áfengisgjald hækkaði 1. janúar 2011 um 4% á bjór og léttvíni og 1% á sterku víni.

SALA ÁFENGIS 2006-2011

Í þúsundum lítra

	Heildarsala áfengis	Léttvín og styrkt <=22%	% af heild	Sterkt áfengi >22%	% af heild	Bjór	% af heild	Bjór, léttvín og sterkt samtals	% af heild
2006	18.464	3.347	18,13%	708	3,83%	14.409	78,04%	17.756	96,17%
2007	19.555	3.436	17,57%	892	4,56%	15.227	77,87%	18.663	95,44%
2008	20.387	3.399	16,67%	1.099	5,39%	15.889	77,94%	19.288	94,61%
2009	19.957	3.287	16,47%	919	4,60%	15.751	78,93%	19.038	95,40%
2010	18.942	3.146	16,61%	828	4,37%	14.968	79,02%	18.114	95,63%
2011	18.438	3.210	16,95%	798	4,21%	14.430	78,26%	17.640	95,21%

36 I Ársskýrsla ÁTVR 2011 Fjárhæðir í þúsundum króna.

SALA ÁFENGIS 2006-2011 OG BREYTING MILLI ÁRA

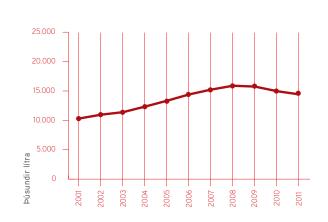
Í þúsundum lítra

	Heildarsala áfengis	Breyting í %	Léttvín og styrkt <=22%	Breyting í %	Sterkt áfengi >22%	Breyting í %	Bjór	Breyting í %
2006	18.464	7,07%	3.347	3,24%	708	6,79%	14.409	8,01%
2007	19.555	5,91%	3.436	2,66%	892	25,99%	15.227	5,68%
2008	20.387	4,25%	3.399	-1,08%	1.099	23,21%	15.889	4,35%
2009	19.957	-2,11%	3.287	-3,30%	919	-16,38%	15.751	-0,87%
2010	18.942	-5,09%	3.146	-4,29%	828	-9,90%	14.968	-4,97%
2011	18.438	-2,66%	3.210	2,03%	798	-3,62%	14.430	-3,59%

HEILDARSALA ÁFENGIS

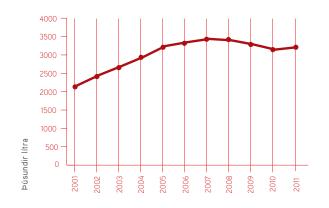
25.000 20.000 15.000 -10.000 5.000 Þúsundir lítra 0 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009

BJÓR

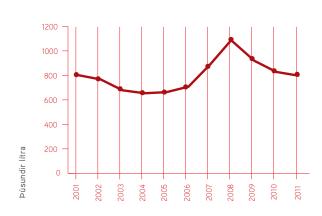
LÉTTVÍN OG STYRKT

STERKT ÁFENGI

>22% alk.

Fjárhæðir í þúsundum króna. Ársskýrsla ÁTVR 2011 I **37**

SALA ÁFENGIS

með virðisaukaskatti		I	
	2011	2010	2009
STÆRRI VÍNBÚÐIR			
Vínbúðin Akureyri	1.310.741	1.337.299	1.288.358
Vínbúðin Austurstræti	623.964	618.160	630.759
Vínbúðin Borgartúni	929.251	879.797	791.029
Vínbúðin Dalvegi	2.176.355	1.989.551	1.927.482
Vínbúðin Eiðistorgi	828.313	821.185	833.495
Vínbúðin Garðabæ		434.830	431.200
Vínbúðin Hafnarfirði	1.134.310	1.016.545	1.029.027
Vínbúðin Heiðrún	2.185.191	2.177.373	2.366.873
Vínbúðin Kringlunni	1.036.402	1.001.352	1.075.717
Vínbúðin Mosfellsbæ	543.384	541.901	534.789
Vínbúðin Reykjanesbæ	800.861	791.703	815.424
Vínbúðin Selfossi	787.104	776.253	762.025
Vínbúðin Skeifunni	1.858.698	2.005.395	1.974.930
Vínbúðin Skútuvogi	1.482.829	1.303.163	1.108.608
Vínbúðin Smáralind	540.787	518.275	547.567
Vínbúðin Spönginni			17.531
Vínbúðin Stekkjarbakka	976.729	951.413	974.616
•			
MINNI VÍNBÚÐIR			
Vínbúðin Akranesi	338.070	339.999	344.533
Vínbúðin Blönduósi	96.576	97.932	93.878
Vínbúðin Borgarnesi	367.463	379.926	384.482
Vínbúðin Búðardal	29.312	29.276	31.521
Vínbúðin Dalvík	109.261	130.644	124.300
Vínbúðin Djúpavogi	19.152	18.159	16.959
Vínbúðin Egilsstöðum	272.797	283.337	286.992
Vínbúðin Fáskrúðsfirði	26.377	24.866	23.161
Vínbúðin Flúðum	75.035	54.792	33.200
Vínbúðin Grindavík	92.148	96.256	94.775
Vínbúðin Grundarfirði	45.903	46.554	44.184
Vínbúðin Hellu		15.952	103.499
Vínbúðin Hólmavík	36.492	38.077	33.014
Vínbúðin Húsavík	165.491	167.402	156.971
Vínbúðin Hvammstanga	47.438	48.362	44.720
Vínbúðin Hveragerði	266.375	285.053	287.384
Vínbúðin Hvolsvelli	176.257	173.245	121.543
Vínbúðin Höfn	135.099	136.866	135.741
Vínbúðin Ísafirði	297.954	310.814	317.688
Vínbúðin Kirkjubæjarklaustri	29.961	29.873	28.424
Vínbúðin Neskaupstað	77.258	78.990	78.073
Vínbúðin Ólafsvík	71.239	76.926	78.307
Vínbúðin Patreksfirði	83.130	82.807	86.213
Vínbúðin Reyðarfirði	170.970	178.120	179.529
Vínbúðin Sauðárkróki	235.968	228.174	228.364
Vínbúðin Seyðisfirði	38.794	41.348	39.484
Vínbúðin Siglufirði	105.419	95.724	78.955
Vínbúðin Stykkishólmi		81.490	83.664
Vínbúðin Vestmannaeyjum	79.593 328.964	333.053	321.446
Vínbúðin Vík		32.847	321.446 32.682
Vínbúðin Vopnafirði	33.937 33.774	32.783	32.662 28.603
Vínbúðin Þorlákshöfn	33.774 50.235		26.603 45.765
Vínbúðin Þórshöfn	50.235	46.989 37.557	
	44.366	37.557	36.625
Útgarður	157.108	144.279	
Samtals	21.352.837	21.362.666	21.134.109
Sala án vsk.	17.014.319	17.022.462	16.974.386

38 l Ársskýrsla ÁTVR 2011 Fjárhæðir í þúsundum króna.

SALA TÓBAKS

með virðisaukaskatti

	2011	2010	2009
Vínbúðin Akranesi	232.795	243.705	243.579
Vínbúðin Akureyri	563.370	580.526	568.706
Vínbúðin Austurstræti			35.261
Vínbúðin Blönduósi	61.359	52.991	62.411
Vínbúðin Borgarnesi	131.050	129.509	128.765
Vínbúðin Dalvík	81.066	71.917	60.854
Vínbúðin Egilsstöðum	284.250	225.427	154.880
Vínbúðin Eiðistorgi			35.938
Vínbúðin Hafnarfirði			148.401
Vínbúðin Heiðrún/ Útgarður	7.204.923	6.942.827	6.644.116
Vínbúðin Húsavík	123.761	114.739	104.543
Vínbúðin Höfn	83.830	83.458	79.205
Vínbúðin Ísafirði	171.840	164.515	164.385
Vínbúðin Neskaupstað			68.110
Vínbúðin Ólafsvík	95.567	96.414	98.637
Vínbúðin Patreksfirði	57.104	55.274	52.231
Vínbúðin Reykjanesbæ	361.969	652.560	647.866
Vínbúðin Sauðárkróki	131.454	125.683	123.875
Vínbúðin Selfossi	678.438	584.529	559.438
Vínbúðin Siglufirði	58.883	54.734	50.193
Vínbúðin Stykkishólmi	39.206	36.863	36.021
Vínbúðin Vestmannaeyjum	203.113	192.937	177.251
Samtals	10.563.978	10.408.608	10.244.666
Sala án vsk	8.418.009	8.293.744	8.228.647

SELT MAGN TÓBAKS

	2011	2010	2009
Vindlingar (karton)	1.272.757	1.337.976	1.510.788
Vindlar (stk.)	7.743.554	8.153.849	9.026.639
Reyktóbak (kg)	10.472	11.885	13.582
Nef- og munntóbak (kg)	30.231	25.525	23.781

Fjárhæðir í þúsundum króna. Ársskýrsla ÁTVR 2011 I **39**

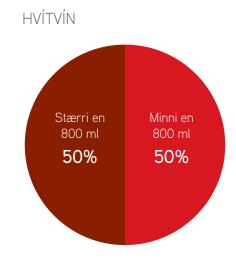
SALA ÁFENGIS Í LÍTRUM

Rauðvín
Hvítvín
Rósavín
Freyðivín
Styrkt vín
Ávaxtavín
Brandí
Ávaxtabrandí
Viskí
Romm
Tequila og Mezcal
Ókryddað brennivín og vodka
Gin & sénever
Snafs
Líkjör
Bitterar, kryddvín, aperitífar
Blandaðir drykkir
Lagerbjór
Öl
Aðrar bjórtegundir
Samtals

2011	2010	2009
1.772.608	1.768.507	1.831.979
1.143.847	1.124.488	1.125.876
64.713	69.118	76.328
99.917	98.129	94.244
39.139	39.955	46.255
110.637	70.912	45.352
43.112	44.061	49.183
818	719	787
78.269	78.188	90.333
49.418	54.510	63.854
2.930	3.455	3.860
243.177	265.221	330.664
61.340	61.561	67.896
37.757	38.820	43.602
55.637	60.020	73.417
47.964	49.710	59.459
156.750	146.553	202.587
14.270.045	14.826.803	15.621.491
125.507	103.959	107.462
34.504	37.421	22.502
18.438.088	18.942.110	19.957.130

SALA LÉTTVÍNS EFTIR STÆRÐ UMBÚÐA

TÍU SÖLUHÆSTU TEGUNDIR EFTIR HELSTU VÖRUFLOKKUM

Rauðvín, 750 - 1.500 ml flöskur

	Land	ml	Litrar
Mamma Piccini Rosso di Toscana	Ítalía	750	25.841
Frontera Cabernet Sauvignon	Chile	750	17.999
Campo Viejo Crianza	Spánn	750	17.898
Gato Negro Cabernet Sauvignon	Chile	750	16.828
Carlo Rossi California Red	BNA	1500	14.817
Trivento Mixtus Cabernet Merlot	Argentína	750	14.501
Pasqua Merlot delle Venezie	Ítalía	1500	13.880
Vina Maipo Cabernet S. Merlot	Chile	750	13.747
Crin Roja Tempranillo	Spánn	750	13.557
Concha y Toro Sunrise Cabernet Sauv.	Chile	750	11.971
Samtals 10 söluhæstu			161.036
Heildarsala rauðvíns		1	.772.602
Hlutfall			9%

Rauðvín, 3.000 ml kassavín

	Lanu	LILI di
Drostdy-Hof Cape Red	S-Afríka	90.150
Concha y Toro Frontera Cabernet Sauv	Chile	83.097
Trivento Mixtus Shiraz Malbec	Argentína	64.398
Gato Negro Cabernet Sauvignon	Chile	52.062
Concha y Toro Carmenere Cab. Sau. Res.	Chile	42.630
Don Simon Seleccion Tempranillo	Ítalía	38.985
Piccanti Rosso Toscana	Chile	37.578
Santiago Cabernet Sauvignon	Chile	37.380
J.P. Chenet Cabernet Syrah	Frakkland	27.573
Sunrise Cabernet Sauvignon	Frakkland	25.812
Samtals 10 söluhæstu		499.665
Heildarsala rauðvíns		1.772.602
Hlutfall		28%_

Hvítvín, 750 - 1.500 ml flöskur

Land	ml	Lítrar
Þýskaland	750	39.419
Ástralía	750	25.322
Spánn	750	19.880
Þýskaland	750	19.793
Chile	750	18.714
Þýskaland	750	17.770
Ítalía	750	15.577
Chile	750	14.473
Argentína	750	13.471
S-Afríka	750	13.194
		197.612
		1.143.839
	-	17%
	Þýskaland Ástralía Spánn Þýskaland Chile Þýskaland Ítalía Chile Argentína	Þýskaland750Ástralía750Spánn750Þýskaland750Chile750Þýskaland750Ítalía750Chile750Argentína750S-Afríka750

Hvítvín, 3.000 ml kassavín

	Land	Lítrar
Moselland Riesling Kabinett	Þýskaland	78.117
Drostdy-Hof Steen Chenin Blanc	S-Afríka	66.885
Trivento Mixtus Chardonnay Chenin	Argentína	49.737
Two Oceans Fresh & Fruity	S-Afríka	34.584
Concha y Toro Frontera Chardonnay	Chile	32.199
Guntrum Riesling	Þýskaland	28.995
Dr. Zenzen Liebfraumilch	Þýskaland	28.239
Rosemount GTR	Ástralía	20.022
Two Oceans Sauvignon Blanc	Frakkland	18.336
Torres San Valentin	Spánn	14.625
Samtals 10 söluhæstu		371.739
Samilais 10 Solumæsiu		3/1./37
Heildarsala hvítvíns		1.143.839
Hlutfall		32%

Sterk vín, 500 - 1.000 ml flöskur

	Land	ml	Lítrar
Smirnoff	Stóra Bretland	500	28.319
Tindavodka	Ísland	1000	23.617
Smirnoff	Stóra Bretland	1000	23.272
Finlandia	Finnland	500	20.315
Koskenkorva	Finnland	500	19.692
Finlandia	Finnland	1000	16.061
Smirnoff	Stóra Bretland	700	12.601
Borzoi	Spánn	500	11.821
Bacardi Razz	Púertó Ríkó	700	11.088
Tindavodka	Ísland	500	10.674
Samtals 10 söluhæstu			177.459
Heildarsala sterkra vína			797.623
Hlutfall			22%

Lagerbjór, 500 ml

	Land	Lítrar
Víking Gylltur	Ísland	2.258.950
Víking Lager	Ísland	1.058.833
Thule	Ísland	1.004.568
Víking Lite	Ísland	988.449
Tuborg Green	Ísland	848.239
Carlsberg	Ísland	715.813
Egils Gull	Ísland	683.525
Tuborg Gold	Ísland	670.830
Faxe Premium	Danmörk	555.988
Egils Lite	Holland	535.522
Samtals 10 söluhæstu		9.320.717
Heildarsala lagersbjórs		14.429.912
Hlutfall		65%

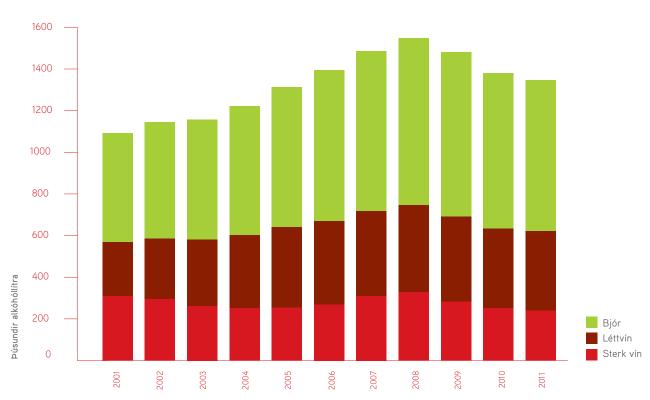
VERÐLAGNING ÁFENGIS

^{*} Skattar eru áfengisgjald, virðisaukaskattur og skilagjald.

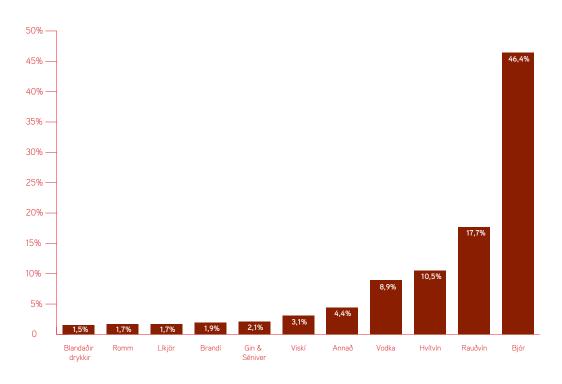
ÁFENGISSALA MÆLD Í HREINUM VÍNANDA

Sala 2011 1.345 þúsund alkóhóllítrar

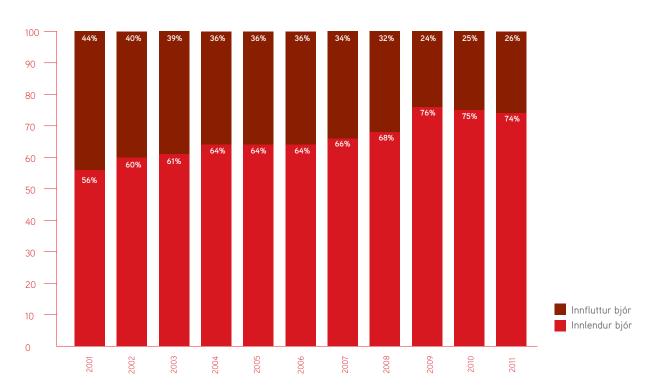
SKIPTING ÁFENGISSÖLU

Heildarvelta 2011 21,4 ma.kr.

SKIPTING BJÓRSÖLU

Sala 2011 14.430 þúsund lítrar

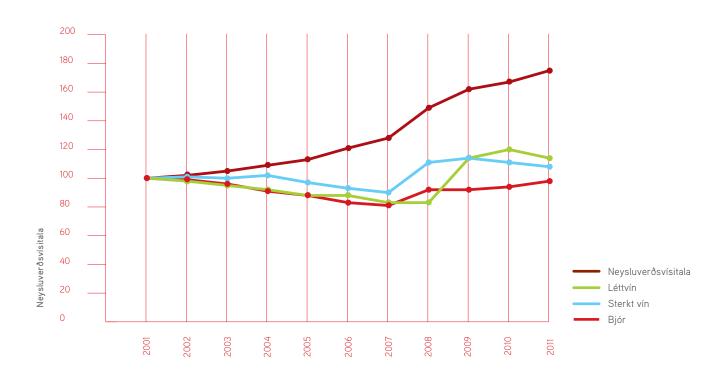
ÁFENGISVERÐ UMREIKNAÐ SAMKVÆMT NEYSLUVERÐSVÍSITÖLU

Verð hverrar tegundar sett 100 í árslok 2001

Árslok	Hvítvín Ellerer Engelst.	Rauðvín St.Émilion	Sérrí Dry Sack	Brennivín Brennivín	Vodka Stolichnaja	Viskí Chivas Regal	Bjór Egils Gull ds.	Neyslu- verðsvísitala
2001	100	100	100	100	100	100	100	100
2002	98	98	84	113	106	101	99	102
2003	89	95	84	111	105	100	96	105
2004	86	92	86	113	106	102	91	109
2005	90	88	83	108	102	97	88	113
2006	84	88	82	105	98	93	83	121
2007	81	83	83	101	95	90	81	128
2008	110	83	91	96	100	111	92	149
2009	110	114	91	100	105	114	92	162
2010	114	120	96	108	121	111	94	167
2011	108	114	101	104	125	108	98	175

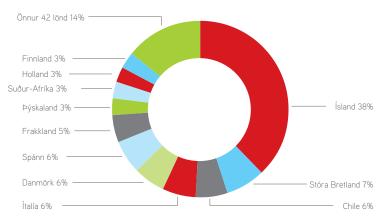
ÞRÓUN NEYSLUVERÐSVÍSITÖLU OG MEÐALSÖLUVERÐ Á ÁFENGI

Tölur miðast við tilgreindar tegundir hér að ofan

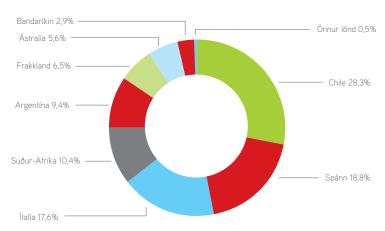
HEILDARSALA ÁFENGIS Í LÍTRUM

Skipting eftir löndum

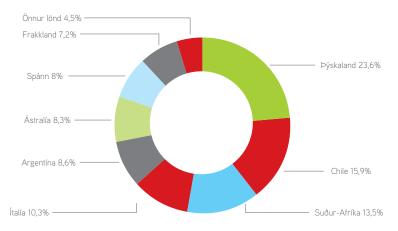
HEILDARSALA RAUÐVÍNS Í LÍTRUM

Skipting eftir löndum

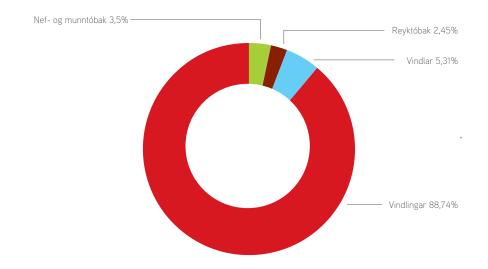
HEILDARSALA HVÍTVÍNS Í LÍTRUM

Skipting eftir löndum

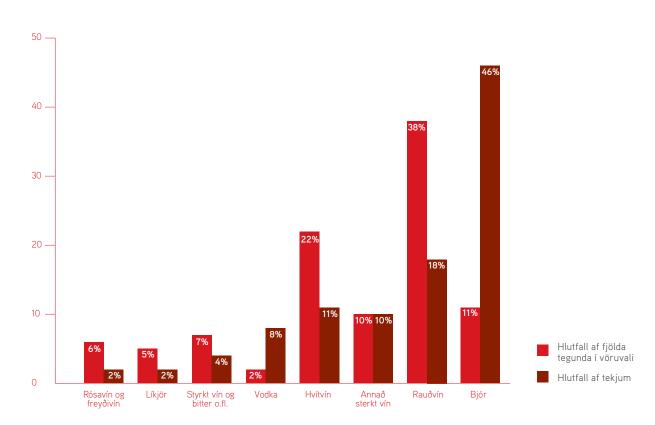
SKIPTING TÓBAKSSÖLU

Heildarvelta 8,4 ma.kr.

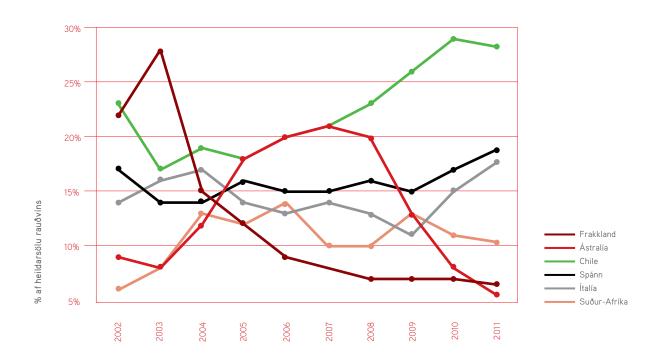

FJÖLDI SELDRA VARA

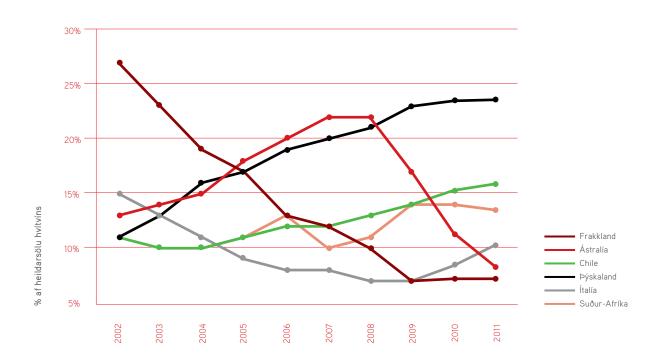
Heildarvelta ársins m/vsk. var 21,4 ma.kr. Heildarfjöldi seldra vörutegunda 3.251.

ÞRÓUN SÖLU RAUÐVÍNS EFTIR LÖNDUM

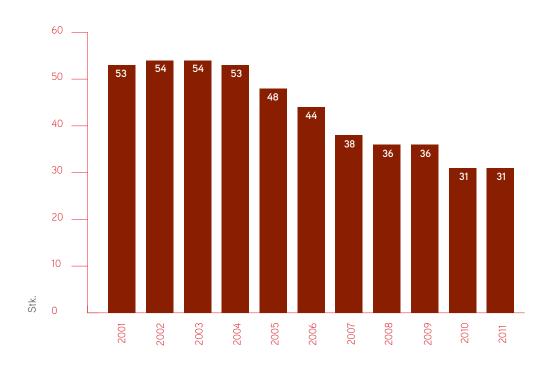

ÞRÓUN SÖLU HVÍTVÍNS EFTIR LÖNDUM

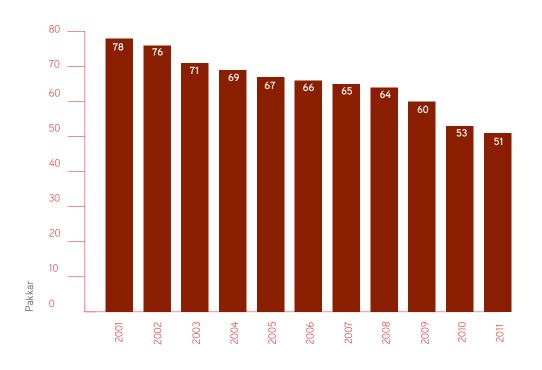
SALA VINDLA Á MANN

15 ára og eldri

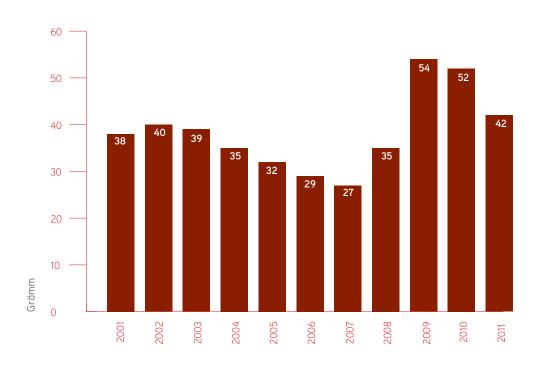
SALA VINDLINGA Á MANN

15 ára og eldri

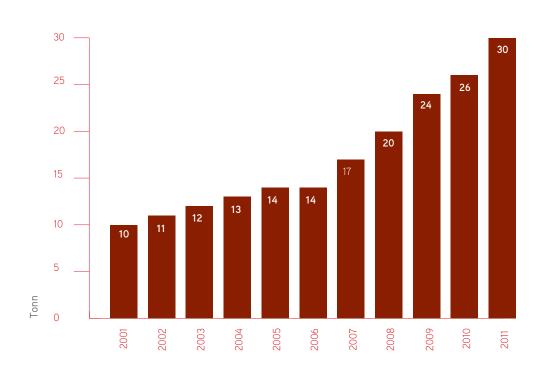

SALA REYKTÓBAKS Á MANN

15 ára og eldri

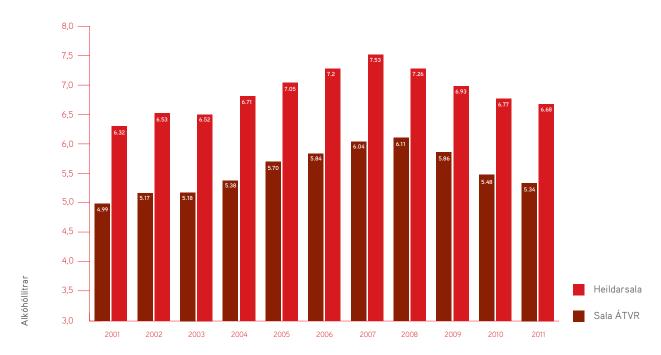

HEILDARSALA NEFTÓBAKS

NEYSLA Á HREINU ALKÓHÓLI

Lítrar á mann 15 ára og eldri

Miðað við sölumagn ÁTVR og hlutfall þess af heildaráfengisgjöldum ríkissjóðs

